

REGERING VAN *ARUBA*

Minister van Financiën en
Cultuur

L.G. Smith Blvd. 76

Oranjestad, Aruba

Tel. (297) 528 4900

Uitvoerings Rapportage

2e kwartaal 2024

Colofon

Titel	:	Uitvoeringsrapportage 2e kwartaal 2024 Land Aruba
Samensteller	:	Directie Financiën
In samenwerking met	:	Departamento di Impuesto (DIMP) Departamento di Aduana (Douane) Departamento Recurso Humano (DRH) Dienst Openbare Werken (DOW)
Bronnen	:	Centrale administratie van het Land – GFS/EnterpriseOne, PSA, SAP, Kwartaalrapportages (voorlopige cijfers) van de collectieve sector

Landsverordening Instelling Ministeries 2024:

1. Ministerie van Algemene Zaken, Innovatie, Overheidszorg, Infrastructuur en Ruimtelijk Ontwikkeling (AZIOIRO)
2. Ministerie van Transport, Integriteit, Natuur en Ouderenzaken (TINO)
3. Ministerie van Economische Zaken, Communicatie en Duurzaam Ontwikkeling (ECDO)
4. Ministerie van Volksgezondheid en Toerisme (V&T)
5. Ministerie van Arbeid, Energie en Integratie (AIE)
6. Ministerie van Onderwijs en Sport (O&S)
7. Ministerie van Justitie en Sociale Zaken (J&S)
8. Ministerie van Financiën en Cultuur (FIC)

Disclaimer

Cijfers gepresenteerd in deze rapportage zijn afkomstig uit de centrale financiële administratie van het Land. Bij de opstelling van deze kwartaalrapportage is rekening gehouden met het volgende:

- De kosten zijn zo volledig mogelijk verwerkt en de middelen zijn opgenomen op basis van de werkelijke realisaties per 30 juni 2024. De kosten voortvloeiend uit nog te ontvangen facturen en afrekeningen, die voor zover nog niet in de centrale administratie zijn opgenomen, zijn op basis van een zorgvuldige schatting verwerkt in deze rapportage;
- Ontvangsten uit Aflossingen studieleningen worden in de kapitaaldienst op basis van de werkelijke ontvangsten verantwoord;
- De toegepaste cijfermatige opstelling is conform de begrotingsopstelling, mits anders vermeld;
- De rapportage betreft de uitvoering van de begroting van de ministeries van het Land (c.q. overheid conform enge definitie).
- Kwartaalrapportages aangeleverd van de instellingen behorende tot de collectieve sector zijn voorlopige cijfers uit de eigen administraties, die niet door Directie Financiën naar juist- en volledigheid kunnen worden gecontroleerd.

Inleiding

Doelstelling van deze uitvoeringsrapportage is om informatie te verschaffen en verantwoording af te leggen aan de Staten van Aruba, de Ministerraad en het CAft ten aanzien van de begrotingsuitvoering, de middelen- en kostenrealisatie, de realisatie van de kapitaaldienst, de financiering en het schuldbeheer. Verder wordt ook informatie verschaft over de liquiditeitspositie en de stand van zaken met betrekking tot de ontwikkelingen binnen het financieel beheer.

Na de inhoudsopgave van dit document volgt een tabel met een puntsgewijze opsomming van de belangrijkste aspecten die zich in het tweede kwartaal van 2024 hebben voorgedaan. De daaropvolgende hoofdstukken geven per onderwerp een meer gedetailleerdere toelichting. Aan het eind van dit document zijn een aantal bijlagen bijgevoegd, met een weergave van de berekening van de begrotingsnorm, de middelen- en de kostenrealisatie per kwartaal over de periode 2017 tot en met 30 juni 2024 en nadere informatie ten aanzien van de personeelslastenontwikkeling.

Ten aanzien van de begroting en het begrotingsbeleid het volgende. De geldende norm in dit jaar is een overschot op het niveau van de Collectieve Sector van 1% van het Bruto Binnenlands Product. De begroting, in samenhang met de prognoses voor de rest van de Collectieve Sector, voldoen hieraan.

De reeds in 2022 ingezette gunstige economische lijn is in het tweede kwartaal van dit jaar verder doorgezet waardoor de verwachting is dat dit jaar de gestelde doelen, ook op het gebied van de bestending van de openbare financiën, naar verwachting overstegen zullen worden. Zoals altijd blijft in de openbare financiën waakzaamheid geboden gezien dit herstel en de verbeteringen in de financiën nog altijd aan een aantal risico's onderhevig is.

Tenslotte dient ingegaan te worden op de (wederom) late aanlevering van dit verslag. Zoals eerder al is aangegeven heeft dit te maken met een ongunstige samenloop van een aantal zaken die in het hoofdstuk aangaande het financieel beheer weer aan de orde zullen komen. Zoals ook eerder aangegeven zal ik mij hier beperken tot het herhalen dat de combinatie van werkzaamheden rond de actualisering van applicaties, de uitvoering van het Landspakket en andere perikelen ervoor hebben gezorgd dat het apparaat haar maximale capaciteit ver overschreden had, waardoor er pijnlijke keuzes gedaan moesten worden omtrent de inzet van zeer beperkte middelen. Dit levert dus achterstanden op in zowel de kwartaalrapportages als in de oplevering van de jaarrekeningen. Zoals in de vorige rapportage werd aangegeven heeft de Ministerraad ingestemd met de voorstelde capaciteitsuitbreiding bij Directie Financiën evenals bij de Centrale Accountantsdienst. Dit betekent dat in de hierna komende tijd de verwachting is dat de beschikbare capaciteit gaandeweg zal kunnen toenemen.

mr. X.J. Maduro

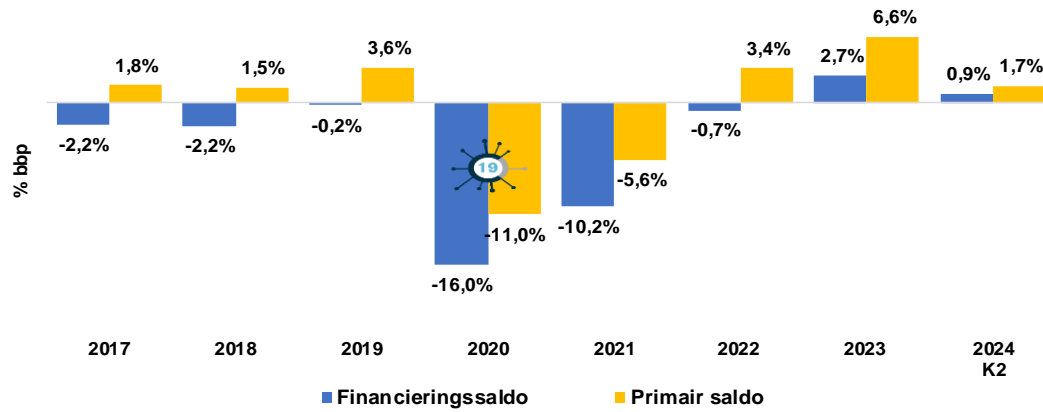
15 november 2024

Inhoudsopgave

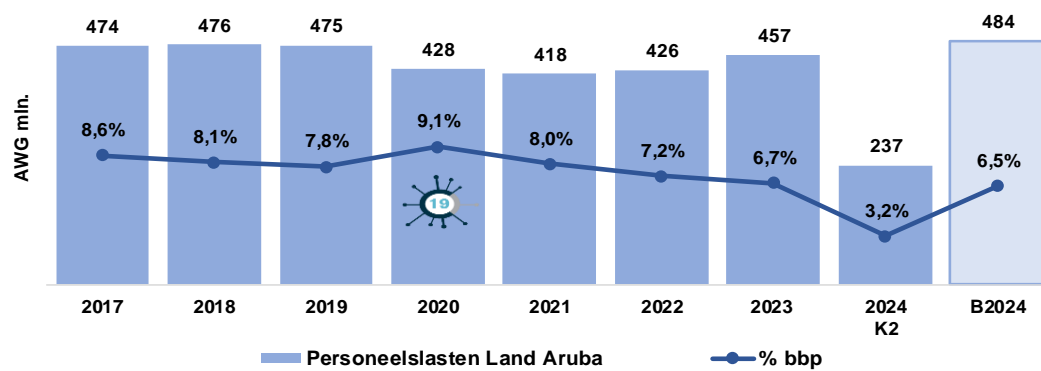
Colofon	2
Disclaimer	3
Inleiding	4
Kernindicatoren stand openbare financiën van Land Aruba	6
1. Samenvatting	7
2. Realisatie begroting 2024.....	8
2.1.1 Middelen per 30 juni 2024	9
2.1.2 Kosten per 30 juni 2024	20
2.2 Kapitaalrekening per 30 juni 2024	23
3. Financiering en schuldbeheer.....	24
3.1. Schuldendienst 2024	24
3.2 Schuldontwikkeling per kwartaal.....	26
4. Liquiditeitsoverzicht	28
5. Collectieve Sector.....	30
6. Ontwikkeling personeelsnorm.....	34
7. Publiek-Private Samenwerkingen (PPP)	36
7. Financieel beheer	38
BIJLAGE I.....	40
BIJLAGE II.....	42
BIJLAGE III.....	43
BIJLAGE IV	46

Kernindicatoren stand openbare financiën van Land Aruba

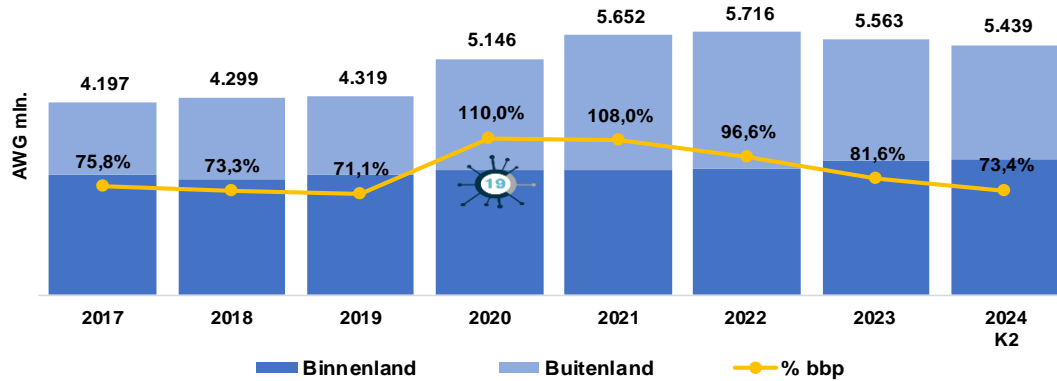
Primair saldo en financieringssaldo:

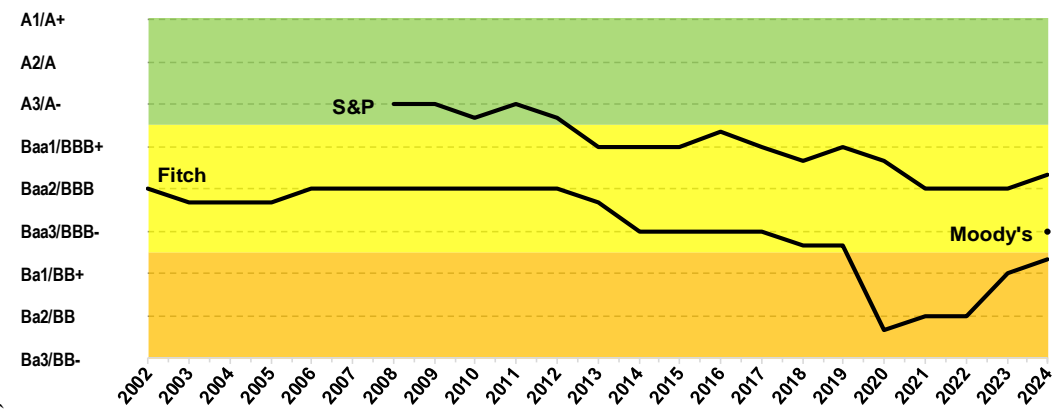
Beter beheersen van de personeelslasten:

Ontwikkeling van de schuldquote:

Handhaving van de kredietwaardigheid:

1. Samenvatting

(in Afl. 1000)			
Middelen	t/m 30 Jun 2024	Begroot 2024	% Begrotings- uitputting
Directe belastingen	291.283	636.300	45,8%
Indirecte belastingen	406.393	806.025	50,4%
Retributies, leges & rechten	13.108	22.856	57,4%
Rechten, boeten & overig	32.834	46.466	70,7%
Rente	606	312	194,4%
Niet-belastingopbrengsten	93.051	213.584	43,6%
Landsbedrijven & fondsen	1.291	4.848	26,6%
Overige ontvangsten	46.519	68.124	68,3%
TOTAAL MIDDELEN	885.086	1.798.515	49,2%
Kosten	t/m 30 Jun 2024	Begroot 2024	% Begrotings- uitputting
Personeelslasten	236.972	483.682	49,0%
Goederen en diensten	95.758	221.117	43,3%
Rente	124.319	306.262	40,6%
Subsidie	113.980	245.637	46,4%
Overdrachten	84.450	179.384	47,1%
Bijdragen & afschrijvingen	89.195	192.102	46,4%
TOTAAL KOSTEN	744.674	1.628.185	45,7%
Exploitatieresultaat	140.411	170.330	82,4%
Kapitaal ontvangsten	t/m 30 Jun 2024	Begroot 2024	% Begrotings- uitputting
Verkoop onr. goederen & grond	2.120	10	100,0%
Kapitaalontvangsten	-	-	0,0%
Lokale Kredietaflossing	2.297	6.134	37,4%
Schenking	-	-	0,0%
Vrijgekomen afschrijvingen	17.036	34.072	50,0%
	21.453	40.216	53,3%
Kapitaal uitgaven	t/m 30 Jun 2024	Begroot 2024	% Begrotings- uitputting
Investeringen	3.776	20.894	18,1%
Vermogenoverdrachten	2.550	4.400	58,0%
Lokale kredietverlening	2.896	20.000	14,5%
	9.222	45.294	20,4%
Netto resultaat kapitaaldienst	12.231	-5.078	-240,8%
Financieringssaldo	152.642	165.252	92,4%
Aflossingen	292.173	567.661	51,5%
Financieringsbehoefte	-139.531	-402.409	34,7%
Berekening tekortnorm:			
Overschot tov. BBP 2e kw. '24 Afl. 7.408 mln.	2,1%	2,2%	
Collectieve Sector			
Exploitatieresultaat Collectieve Sector	284.500		
Financieringssaldo Collectieve Sector	296.731	4,0%	

Puntsgewijze toelichting

30 Juni 2024:

- Totale middelen Afl. 885,1 mln. (realisatie 49,2%)
- Totale kosten Afl. 744,7 mln. (realisatie 45,7%)
- Positief exploitatieresultaat Afl. 140,4 mln. (realisatie: 82,4%)
- Kapitaalontvangsten Afl. 21,5 mln. (realisatie 53,3%)
- Kapitaalluitgaven Afl. 9,2 mln. (realisatie: 20,4%)
- Nettoresultaat kapitaaldienst Afl. 12,2 mln (realisatie: -240,8%)
- Financieringsbehoefte Afl. – 139,5 mln. (realisatie: 34,7%)
- Aflossingen Afl. 292,2 mln. (realisatie: 51,5%)
- Financieringssaldo Afl. 152,6 mln. (realisatie: 92,4%)
- Schuldstand inclusief latente schulden Afl. 5,450 mln., waarvan aandeel leningen Afl. 5,293 mln.
- Kortlopende schulden Afl. 160 mln.
- Liquiditeit:
 - Ontvangsten Afl. 887,2 mln.
 - Uitgaven Afl. 726,7 mln.
- Nominaal bbp: Afl. 7.408,0 mln.
- Berekend overschot Collectieve Sector: 4,0%

2. Realisatie begroting 2024

2.1 Realisatie exploitatierekening

Tabel 2.1 presenteert het voorlopig exploitatiesaldo van het Land Aruba aan het einde van het tweede kwartaal 2024. Het Land heeft over deze periode Afl. 885,1 miljoen aan middelen geboekt, waarvan Afl. 697,7 miljoen aan belastingopbrengsten. Dit is 78.8% van de totale middelen. De directe en indirecte belastingen leveren samen een begrotingsrealisatie van 48,4%. De overige middelensorten brachten samen Afl. 187,4 miljoen in 's Landskas (gelijk aan 21.2% van de totale middelen).

De totale kosten over het tweede kwartaal 2024 bedragen ruim Afl. 744,7 miljoen wat gelijk is aan 45.7% van de begroting. Aan het einde van het tweede kwartaal 2024 vormen de personeelslasten het grootste aandeel in de kosten ten bedrage van Afl. 237,0 miljoen (31.8% van de totale kosten). De twee na grootste kostenpost zijn de rentekosten Afl. 124,3 miljoen (16.7% van de totale kosten) die aan het einde van het tweede kwartaal 2024 ten opzichte van de begroting voor 40.6% zijn gerealiseerd. De kosten gerelateerd aan subsidie bedragen Afl. 114,0 miljoen (15.3% van de totale kosten) met een realisatie van 46.4%. De kostensoort bijdragen en afschrijvingen heeft een aandeel van 12.0% in de totale kosten en zijn aan het einde van het tweede kwartaal 2024 voor Afl. 89,2 miljoen gerealiseerd. Aan het einde van het tweede kwartaal 2024 is het exploitatieresultaat Afl. 140,4 miljoen voordelig.

Tabel 2.1: Exploitatieresultaat per 30 juni 2024

(in Afl. 1000)

Middelen	t/m 30 Jun 2023	Begroot 2024	t/m 30 Jun 2024	% Begrotings- uitputting
Directe belastingen	329.400	636.300	291.283	45,8%
Indirecte belastingen	354.362	806.025	406.393	50,4%
Retributies,leges & rechten	11.170	22.856	13.108	57,4%
Rechten, boeten & overig	35.537	46.466	32.834	70,7%
Rente	586	312	606	194,4%
Niet-belastingopbrengsten	68.339	213.584	93.051	43,6%
Landsbedrijven & fondsen	1.346	4.848	1.291	26,6%
Overige ontvangsten	41.953	68.124	46.519	68,3%
TOTAAL MIDDELEN	842.695	1.798.515	885.086	49,2%
Kosten	t/m 30 Jun 2023	Begroot 2024	t/m 30 Jun 2024	% Begrotings- uitputting
Personeelslasten	236.767	483.682	236.972	49,0%
Goederen en diensten	92.097	221.117	95.758	43,3%
Rente	128.385	306.262	124.319	40,6%
Subsidie	105.972	245.637	113.980	46,4%
Overdrachten	83.282	179.384	84.450	47,1%
Bijdragen & afschrijvingen	90.349	192.102	89.195	46,4%
TOTAAL KOSTEN	736.851	1.628.185	744.674	45,7%
Exploitatieresultaat	105.843	170.330	140.411	82,4%

2.1.1 Middelen per 30 juni 2024

In deze paragraaf worden drie tabellen gepresenteerd. Tabel 2.2 presenteert de realisatie per middelencategorie aan het einde van het tweede kwartaal 2024, met daarnaast de vergelijkende cijfers van het voorafgaande dienstjaar. Tabel 2.2.1 geeft een uitsplitsing van de directie belastingen weer en tabel 2.2.2 is een weergave van een verdere uitsplitsing van de indirecte belastingen. Volledigheidshalve wordt hierbij opgemerkt dat, ter wille van de vergelijkbaarheid over de periodes heen, de cijfers in deze tabellen afkomstig zijn van de kwartaalrapportages van het voorafgaande dienstjaar.

Tabel 2.2: Middelenrealisatie per 30 juni 2024

(in Afl. 1000)

Middelen	t/m 30 Jun 2023	Begroot 2024	t/m 30 Jun 2024	% Begrotings- uitputting
Directe belastingen	329.400	636.300	291.283	45,8%
Indirecte belastingen	354.362	806.025	406.393	50,4%
Retributies, leges & rechten	11.170	22.856	13.108	57,4%
Rechten, boeten & overig	35.537	46.466	32.834	70,7%
Rente	586	312	606	194,4%
Niet-belastingopbrengsten	68.339	213.584	93.051	43,6%
Landsbedrijven & fondsen	1.346	4.848	1.291	26,6%
Overige ontvangsten	41.953	68.124	46.519	68,3%
TOTAAL MIDDELEN	842.695	1.798.515	885.086	49,2%

Bron: Directie Financiën

Een vergelijking van de realisatie van de middelensoorten (tabel 2.2) met hetzelfde tijdsverloop in het voorgaande jaar geeft aan dat de totale middelen zijn gestegen ten opzichte van het voorafgaand jaar (+Afl. 42,4 mln.). Deze stijging is grotendeels het gevolg van de toename van:

- de indirecte belastingen (+Afl. 52,0 mln.);
- retributies, leges & rechten (+Afl. 1,9 mln.);
- de niet-belastingopbrengsten (+Afl. 24,7 mln.);
- de overige ontvangsten (+Afl. 4,6 mln.).

Deze worden deels vereffend wordt door de afnames van:

- de directe belastingen (-Afl. 38,1 mln.);
- rechten, boetes & overig (-Afl. 2,7 mln.).

Ten opzichte van de begroting is tot en met het 2^e kwartaal 2024 49,2% aan verwachte inkomsten gerealiseerd.

Hieronder volgt een nadere toelichting per middelensort, waarbij eerst de directe en indirecte belastingen worden toegelicht en daaropvolgend de overige middelensorten zoals in tabel 2.2 is opgenomen.

Tabel 2.2.1: Realisatie directe belastingen per 30 juni 2024

bedragen in Afl. 1.000

Omschrijving	t/m 30 Jun 2023	Begroot 2024	t/m 30 Jun 2024	% begrotings- uitputting
Loonbelasting	117.865	256.000	138.648	54,2%
Inkomstenbelasting	1.878	5.000	4.463	0,0%
Rente belastingvordering	2.475	5.000	2.818	56,4%
Winstbelasting	121.580	187.000	52.532	28,1%
Dividenbelasting	19.959	45.000	15.513	34,5%
Grondbelasting	32.957	67.000	37.134	55,4%
Successie-/overgangsbil.	293	800	447	0,0%
Overdrachtsbelasting	10.312	40.000	17.280	43,2%
Motorrijtuigenbelasting	20.809	28.000	21.194	75,7%
Zegelbelasting	1.271	2.500	1.253	50,1%
TOTAAL DIRECTE BELASTINGEN	329.400	636.300	291.283	45,8%

Bron: Departamento di Impuesto

De realisatie van de directe belastingen blijven iets achter ten opzichte van de begroting 2024 maar ook ten opzichte van dezelfde periode 2023.

Tabel 2.2.2: Realisatie indirecte belastingen per 30 juni 2024

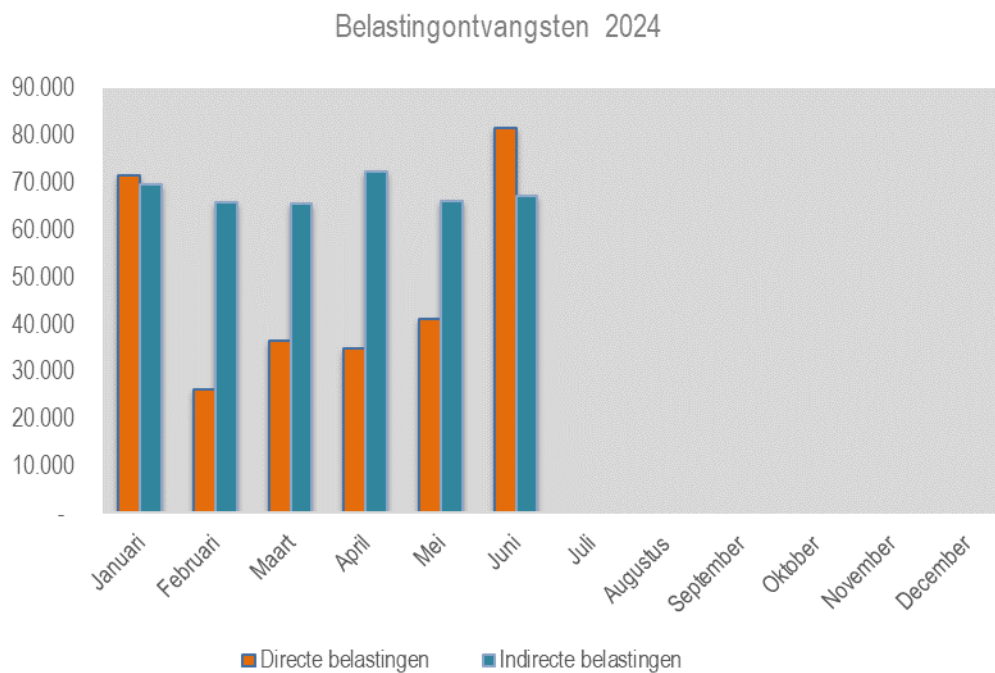
bedragen in Afl. 1.000

Omschrijving	t/m 30 Jun 2023	Begroot 2024	t/m 30 Jun 2024	% begrotings- uitputting
Invoerrechten	101.741	213.000	107.090	50,3%
Accijns gedestilleerd	14.701	35.000	16.904	48,3%
Accijns sigaretten	3.795	12.000	6.802	56,7%
Accijns bier	15.855	32.000	16.633	52,0%
Accijns minerale olien	36.446	73.000	37.784	51,8%
B.B.O./BAVP	160.499	397.000	197.500	49,7%
Zegelbelastingen	10	15	9	64,0%
Dienstverlening IUD	968	2.000	1.110	55,5%
Vergunningen	13.003	26.000	14.035	54,0%
Milieubelasting op hotels e.a.	7.317	16.000	8.513	53,2%
Milieubel. op verhuur voertuig	28	10	12	0,0%
TOTAAL INDIRECTE BELASTINGEN	354.362	806.025	406.393	50,4%

Bron: Departamento di Impuesto

De realisatie van de indirecte belastingen komt iets hoger uit ten opzichte van de begroting 2024. In vergelijking over dezelfde periode in 2023 is de realisatie Afl. 52,0 miljoen hoger.

Grafiek 2.1: Belasting ontvangsten per maand 2024

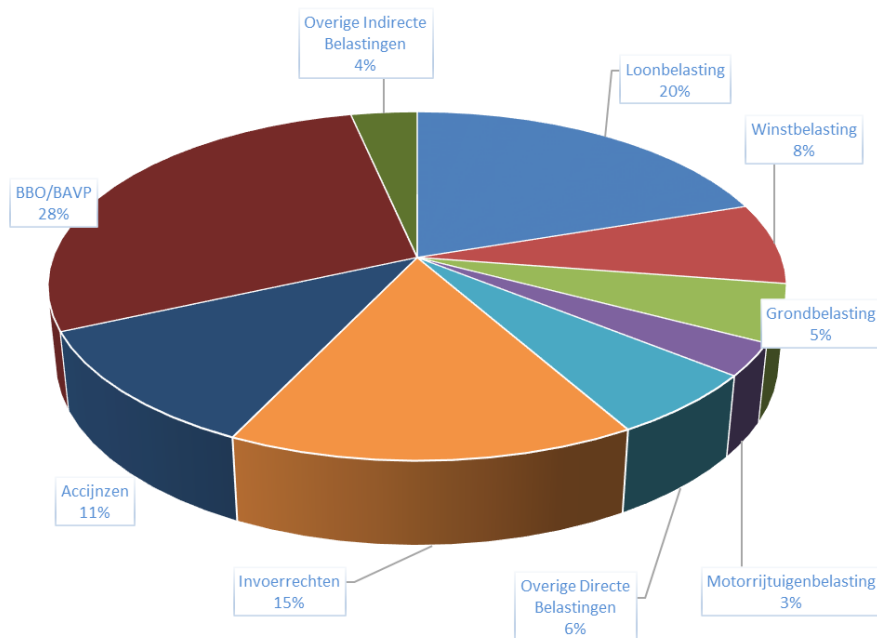

Bron: Directie Financiën

Grafiek 2.2: Belasting ontvangsten uitgesplitst

De onderstaande grafiek toont de percentages, uitgesplitst per middel, van de totale ontvangsten voor Land Aruba in het tweede kwartaal.

Belastingontvangsten 2024 KW2

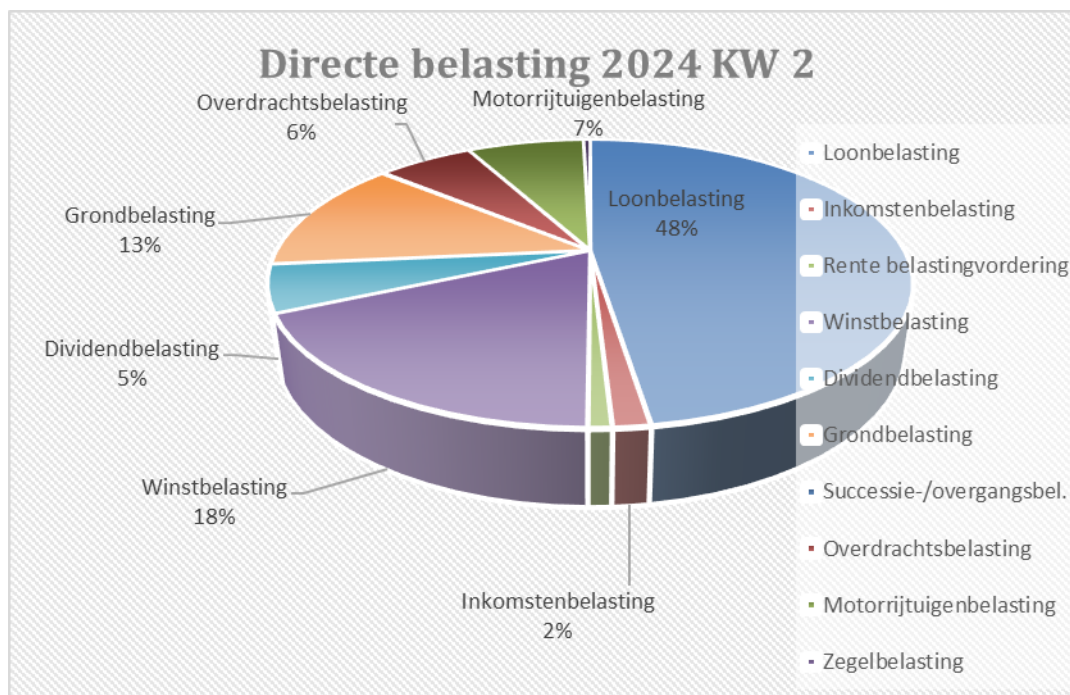

Bron: Directie Financiën

NADERE TOELICHTING DIRECTE BELASTINGEN

De totale ontvangsten gerelateerd aan directe belastingmiddelen bedroegen in het tweede kwartaal van 2024 Afl. 291,3 miljoen. Deze ontvangsten zijn 11.6% lager ten opzichte van dezelfde periode in 2023 en vertegenwoordigen 45.8% van de vastgestelde begroting voor 2024.

Grafiek 2.3 Directe belastingen

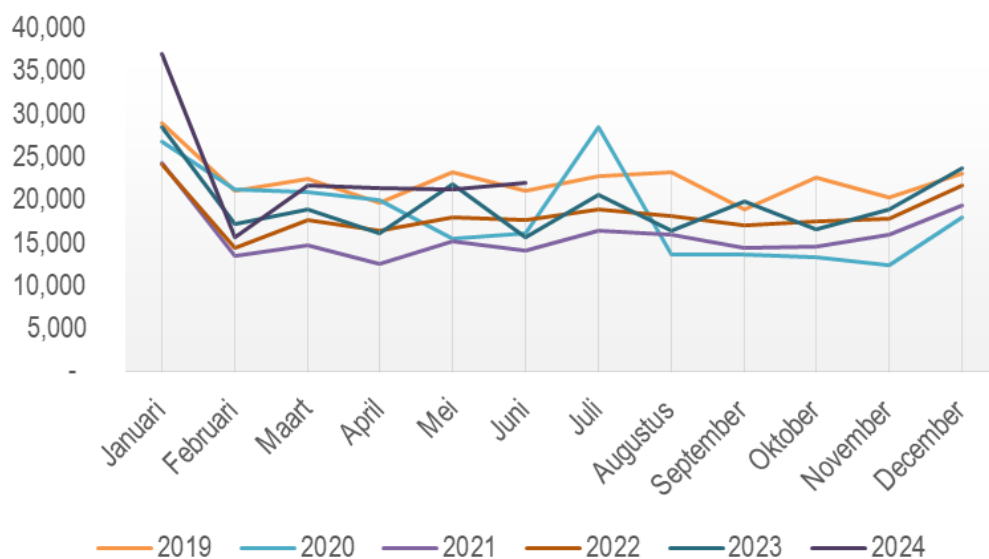

Bron: Directie Financiën

Loonbelasting

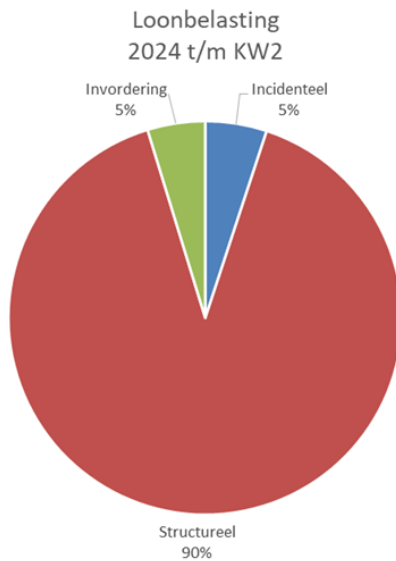
De loonbelastingontvangsten t/m juni van 2024 bedroegen Afl. 138,6 miljoen. Deze ontvangsten vertegenwoordigen 54% van de begrote loonbelastingmiddelen en zijn 18% (Afl. 20,8 miljoen) hoger in vergelijking met dezelfde periode in 2023.

De onderstaande grafiek illustreert de ontwikkeling van de loonbelastingontvangsten vanaf 2019.

Bron: Departamento di Impuesto

De totale loonbelastingontvangsten in de eerste twee kwartalen van 2024 worden onderverdeeld in structurele, invorderings- en incidentele ontvangsten. De onderstaande grafiek illustreert deze verdeling. De incidentele ontvangsten van 5% zijn gerelateerd aan het uitkopen van pensioen tegen een verlaagd tarief, een incentive die mogelijk was t/m 31 december 2023, met betaling van de loonbelasting in januari 2024. Ontvangsten door invorderingsacties, vertegenwoordigt 5% van de ontvangsten.

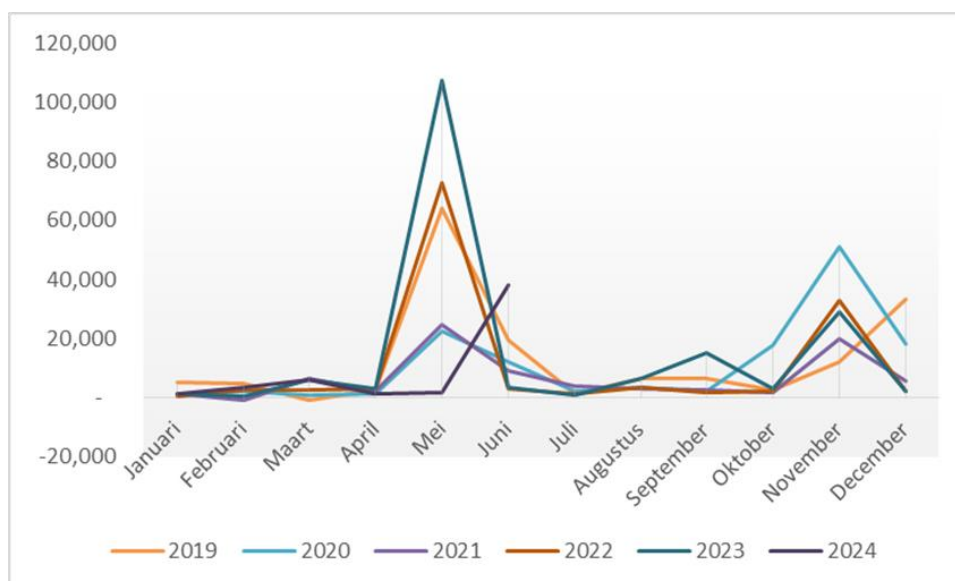

Bron: Departamento di Impuesto

Winstbelasting

Tot en met juni 2024 bedroegen de ontvangsten uit de winstbelasting Afl. 52,5 miljoen. Deze bedragen representeren 28% van de begrote middelen voor de winstbelasting en zijn 57% (Afl. 69 miljoen) lager dan in dezelfde periode van 2023. In het kader van de introductie van het digitale formulier voor de winstbelasting dit jaar, is besloten belastingplichtigen extra tijd te geven voor het invullen van het formulier. De uiterste betaaldatum voor de eerste termijn is vastgesteld op 31 juli, terwijl de datum voor de tweede termijn op 30 november ongewijzigd blijft. Een grondige analyse van de meeropbrengsten voortvloeiend uit de fiscale hervorming met betrekking tot de winstbelasting zal plaatsvinden na het laatste betaalmoment, waarbij we ook alle definitieve formulieren in ons bezit zullen hebben.

De onderstaande grafiek illustreert de ontwikkeling van de winstbelastingontvangsten vanaf 2019.

Bron: Departamento di Impuesto

Dividendbelasting

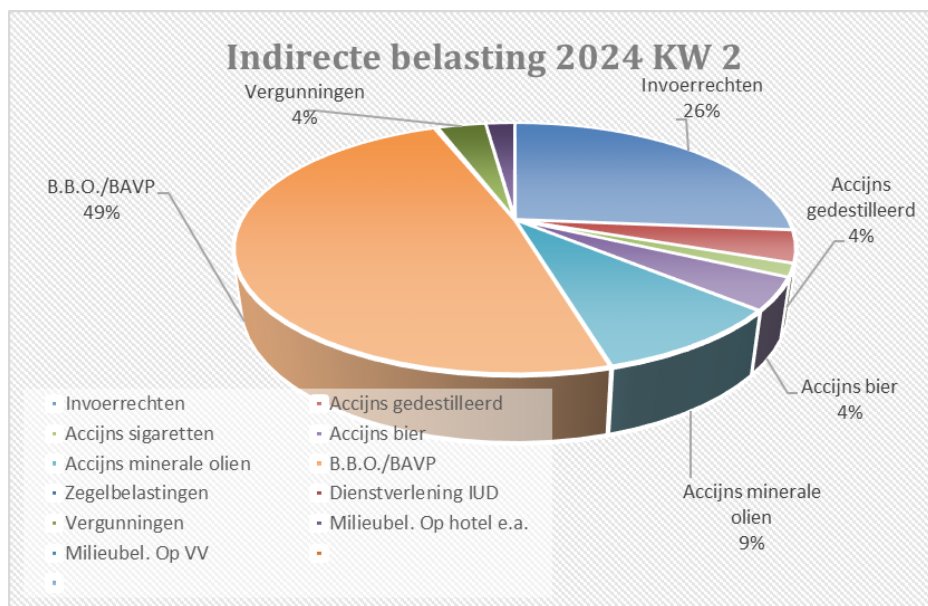
De dividendbelasting is gedaald met 4,4 mln. ten opzichte van dezelfde periode in 2023. De begrotingsrealisatie is 34,5%.

Grondbelasting

De grondbelastingontvangsten bedragen op 30 juni 2024 Afl. 37,1 mln. Er is een stijging van 12,7% (Afl. 4,2 mln.) te constateren in vergelijking met 2023. Deze ontvangsten verantwoorden 55,4% van de begrote grondbelasting middelen voor 2024.

NADERE TOELICHTING INDIRECTE BELASTINGEN

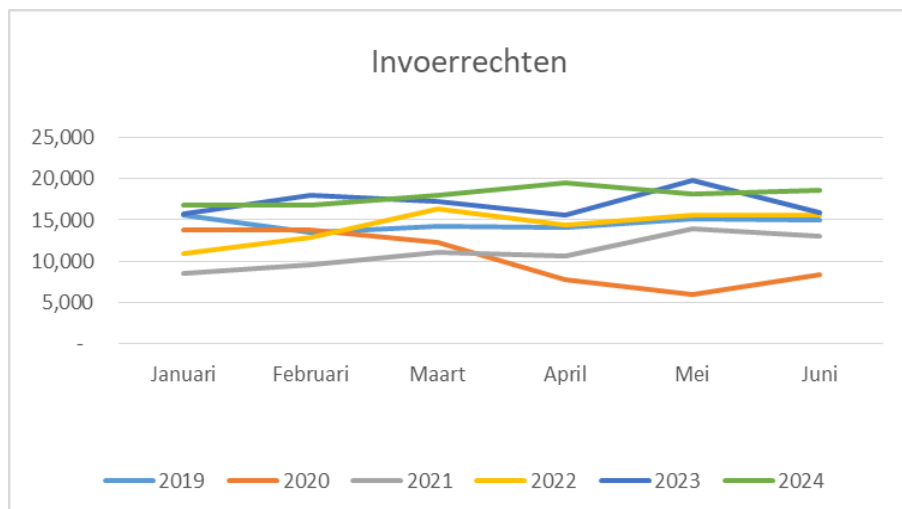
Grafiek 2.4 Indirecte belastingen

Bron: Directie Financiën

Invoerrechten

De invoerrechten is de op een na grootste middelsoort in de indirecte belastingen met een aandeel van 26,4%. In het tweede kwartaal 2024 zijn de invoerrechten met Afl. 5,3 miljoen toegenomen in vergelijking met dezelfde periode in 2023. De begrotingsrealisatie is berekend op 50,3%. De figuur, hierna, geeft per middelsoort de realisatie (*1.000) voor het tweede kwartaal 2024 versus die van het tweede kwartaal 2023. Zo ook ten opzichte van 2019-2021.

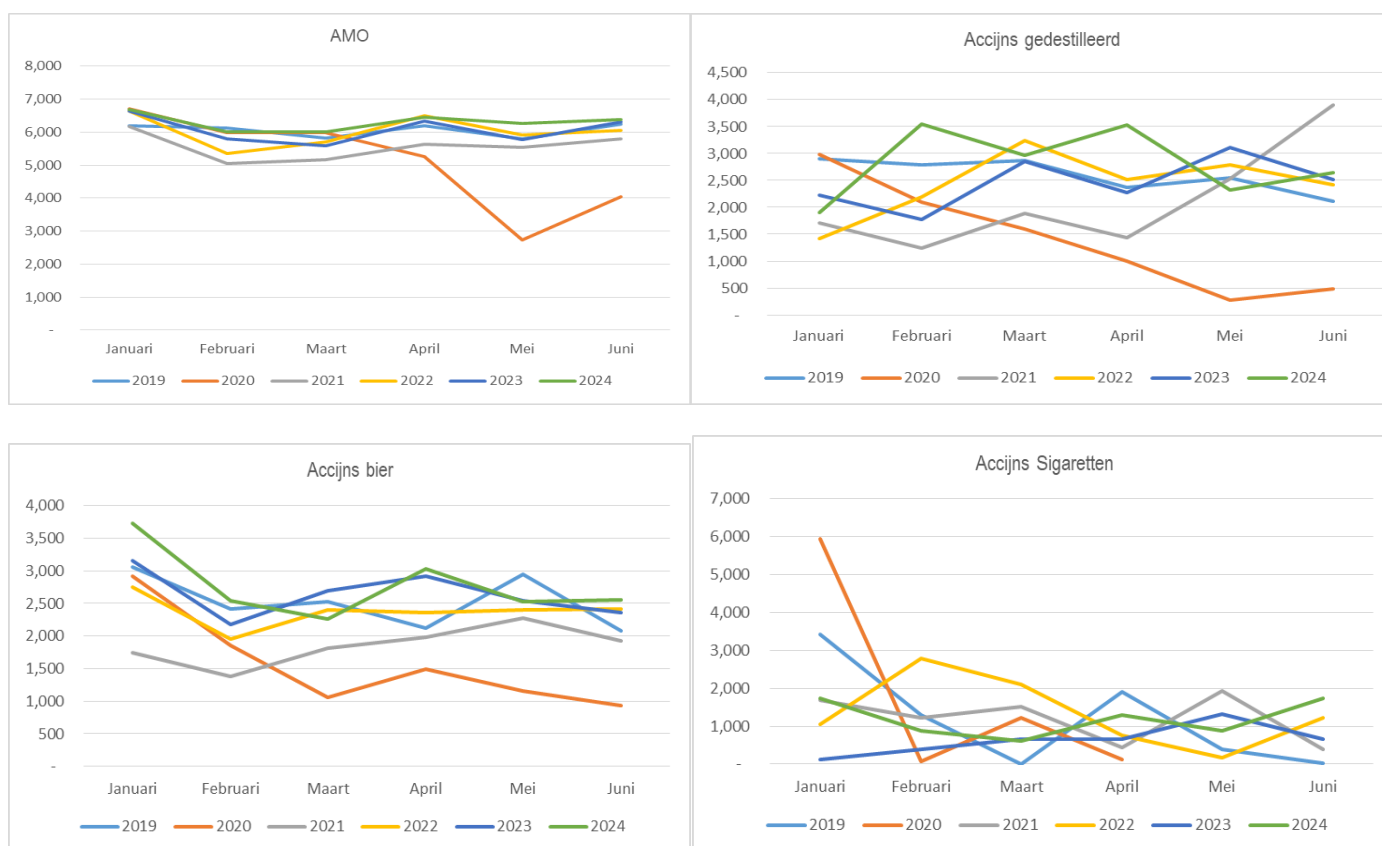
Bron: Departamento di Aduana

Accijnzen

De ontvangen accijnzen vormen samen 19.2% van de totale ontvangsten in de indirecte belastingen. De accijnzen zijn begroot op Afl. 152,0 miljoen. Met een realisatie over de maanden januari tot en met juni 2024 van Afl. 78,1 miljoen is 51.4% van de begroting gerealiseerd. Het totaal aan accijnzen is met Afl. 7,3 miljoen gestegen ten opzichte van dezelfde periode in 2023, wat voornamelijk het resultaat is van de stijgingen van accijns gedestilleerd (+Afl. 2,2 mln.) en accijns op sigaretten (+Afl.3,0 mln.) De ontvangsten van accijns gedestilleerd zijn voor 48.3% gerealiseerd.

De ontvangsten accijns op sigaretten bedragen tot en met het 2e kwartaal 2024 Afl. 6,8 miljoen (79.2% meer dan in 2023). De ontvangsten accijns op bier bedragen aan het einde van het 2e kwartaal 2024 Afl. 16,6 miljoen (4.9% meer dan in 2023). Verder heeft de DAA aan het einde van 2e kwartaal 2024 Afl. 37,8 miljoen aan accijns op minerale oliën ontvangen en derhalve 3.7% meer dan in het voorafgaand jaar.

De opbrengsten van Accijns op Sigaretten een instabiele verloop gedurende het jaar, omdat de aankoop van zegels door de fabrikant niet maandelijks plaatsvindt. De figuren hierna, geven per middelsoort de realisatie (*1000) voor het tweede kwartaal 2024 versus die van het tweede kwartaal 2022. Zo ook ten opzichte van 2021-2019.

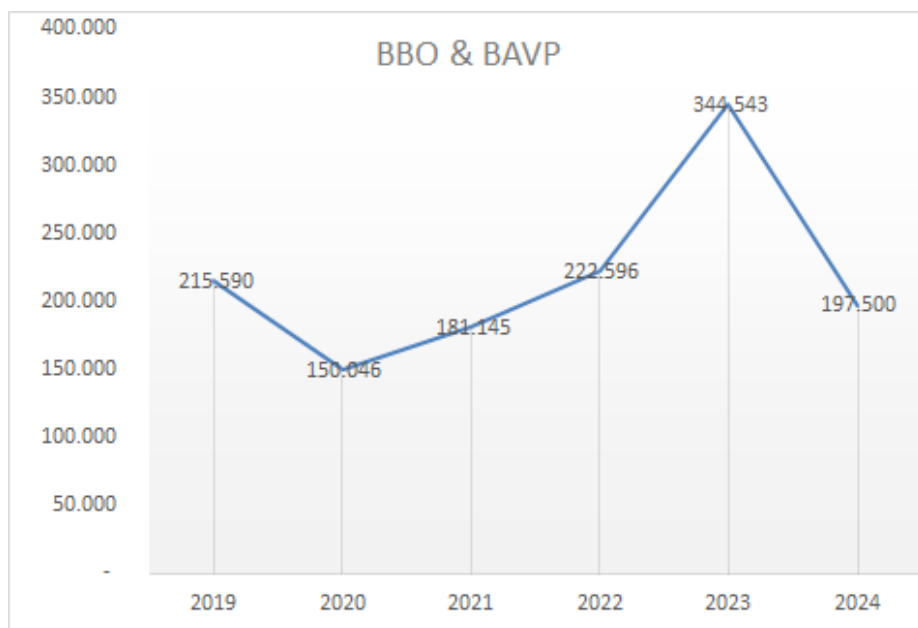

Bron: Departamento di Aduana

BBO/BAVP

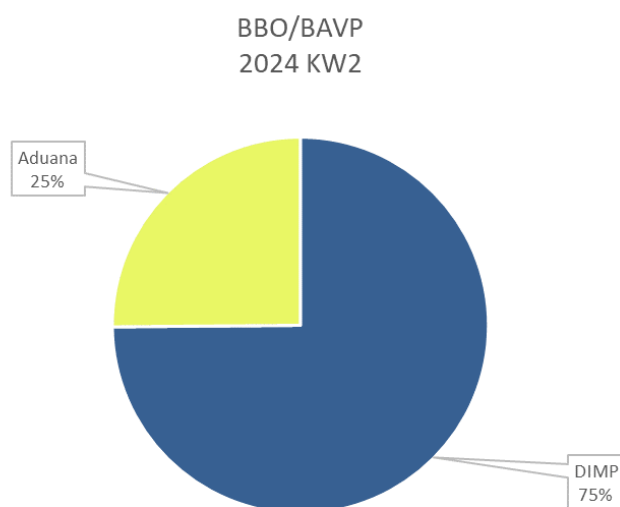
De geïnde BBO/BAVP-ontvangsten voor het tweede kwartaal van 2024 bedragen Afl. 197,5 miljoen. Deze ontvangsten vertegenwoordigen 49,7% van de begrote BBO/BAVP-middelen en liggen 23.1% (Afl. 37,0 miljoen) hoger dan het voorgaande jaar. Deze stijging wordt veroorzaakt door het betalen van de BBO/BAVP bij de grens.

De totale ontvangsten uit BBO/BAVP over de jaren 2019 t/m 2024, worden weergegeven in de onderstaande grafiek.

Bron: Directie Financiën

In het tweede kwartaal van 2024 zijn de ontvangsten van BBO/BAVP voor 75% afkomstig van Departamento di Impuesto en 25% afkomstig van Aduana.

Bron: Directie Financiën

Overige indirecte belastingsoorten

De overige belastingsoorten leverden samen Afl. 23,7 miljoen op (een aandeel van 5.8% in de totale belastingopbrengsten). Ten opzichte van 2023 is er sprake van een toename van Afl. 2,4 miljoen (+11.0%). Het grootste bedrag in deze categorie betreft de opbrengsten uit casinovergunningen ten bedrage van Afl. 14,0 miljoen met een realisatie van 54.0%, en de ontvangsten uit hoofde van de milieubelasting op hotels ten bedrage van Afl. 8,5 miljoen met een realisatie van 53.2%. De opbrengsten uit dienstverlening bedragen aan het einde van het tweede kwartaal 2024 Afl. 1,1 miljoen met een realisatie van 55.5% van de begroting.

NADERE TOELICHTING OVER MIDDELEN

Retributies, leges & rechten

Totaal is onder deze middelensoort aan het einde van het 2e kwartaal 2024 Afl. 13,1 miljoen ontvangen. Dit is een realisatie van 57,4% van de begroting. Opvallende afwijkende begrotingsrealisaties e/o begrotingsuitputtingen ten opzichte van de 50% norm betreffen lage retributies en leges van de Directie Volksgezondheid (23.9%), de Dienst Besmettelijke Ziekten (28.2%), de Directie LVV (29.5%) en de DIP (9.2%). Daarnaast ontbreken de realisaties van de retributies en leges van het Kwaliteitsinstituut gezondheid (begroot voor Afl. 0,2 mln.) en de Griffie van het Gerecht in tweede aanleg (begroot voor Afl. 0,4 mln.).

Uit een vergelijking met de middelen in dezelfde periode in het voorafgaande jaar blijkt dat de middelen met Afl. 1,9 mln. zijn toegenomen. Deze toename is grotendeels het gevolg van de toename van de retributies en leges van DIMAS (+Afl. 1,1 mln.), Bureau Burgerlijke Stand (+Afl. 0,8 mln.), Veterinaire Dienst (+Afl. 0,2 mln.) die gedeeltelijk wordt vereffend met de afname van de retributies en leges van DIP (-0,2 mln.).

Rechten, boeten & overig

Deze middelensoort geeft een realisatie van Afl. 32,8 miljoen weer, oftewel 70.7% van de begroting. De begrotingsuitputting die hoger dan de 50% norm is, wordt voornamelijk veroorzaakt door de hoge begrotingsuitputtingen van de concessierechten van Aruba Airport Authority N.V (117.0%), dienstverlening derden van het Casinowezen (96.3%), overige middelen van de Directie Scheepvaart (87,8%), niet geraamde incidentele middelen van DWJZ (ad. Afl. 0,4 mln.) die deels vereffend zijn met de lage begrotingsuitputtingen van de inkomsten voorgaande jaren van DIP (5.4%), dienstverlening derden van Directie Luchtvaart (28.0%).

Vergeleken met de ontvangsten in het voorgaande jaar is er sprake van een afname van Afl. 2,7 mln. De afname is grotendeels het gevolg van de afname van de overige middelen van Directie Telecommunicatie (-AWG 13,8 mln.) die deels gecompenseerd is met de toenames van de concessierechten van Aruba Airport Authority N.V (2024:Afl.7,4 mln; 2023:Afl.0), bijdragen in kosten van DIMP (+Afl. 2,3 mln.), overige middelen van Directie Scheepvaart (+Afl. 0,6 mln) en boeten van Openbaar Ministerie (+Afl. 0,5 mln.) en inkomsten voorgaande jaren van het Casinowezen (+Afl. 0,4 mln.).

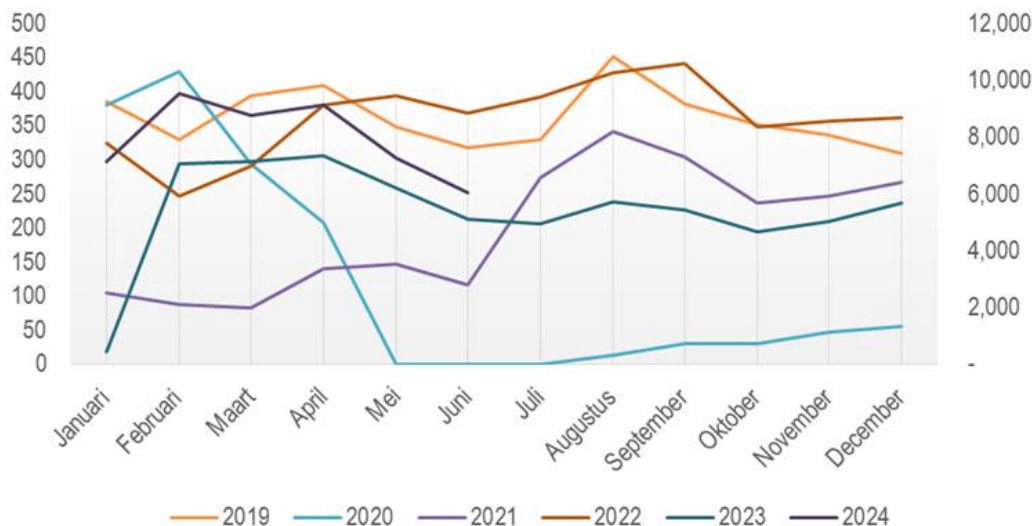
Niet-belastingopbrengsten

De realisatie van de niet-belastingopbrengsten bedraagt aan het einde van het tweede kwartaal 2024 Afl. 93,1 mln.. Dit is een begrotingsrealisatie van 43.6%. Dit is onder andere veroorzaakt doordat de geraamde uitkeringen van de deelnemingen, met uitzondering van Aruba Airport Authority N.V. (begroot voor AWG: 5,0 mln), geraamd op totaal AWG 70,6 mln. nog niet zijn gerealiseerd. In de begroting is AWG 5,3 mln. opgenomen voor de uitvoering van onderdelen van het Landspakket. Deze bijdragen zijn nog niet ontvangen.

Toeristenheffing

De toeristische sector heeft opmerkelijke veerkracht getoond, met een significante herstelling na de COVID-periode. Per 1 januari 2023 is het tarief van de toeristenheffing verhoogd van 9,5% naar 12,5%, en is een nieuwe herverdeling van de ontvangsten tussen Land Aruba, ATA en TPEF geïntroduceerd. Deze aanpassingen stellen Land Aruba in staat om meer te profiteren van de bloeiende toeristische sector. De onderstaande grafiek illustreert de ontvangsten uit de toeristenheffing vanaf 2019. De gegevens voor de jaren 2019 tot en met 2022 zijn weergegeven op de linker as, terwijl de gegevens voor 2023 en 2024 op de rechter as zijn geplott.

Tot en met juni 2024 bedragen de ontvangsten uit de toeristenheffing Afl. 47,8 miljoen, wat 54% van de begrote middelen vertegenwoordigt en 44% (Afl. 14,6 miljoen) hoger is dan het voorgaande jaar. Het is belangrijk op te merken dat de TH-ontvangsten in januari 2023 betrekking hebben op de periode van december 2022, waarin nog het oude tarief van 9,5% gold en de nieuwe verdeling van de ontvangsten nog niet van toepassing was.

Bron: Departamento di Aduana

De niet-belastingopbrengsten zijn met Afl. 24,7 mln. gestegen ten opzichte van dezelfde periode in het vorige jaar. Deze toename wordt voornamelijk enerzijds veroorzaakt door de toenames van AWG 15,1 miljoen van de toeristenheffingen en Afl. 14,5 mln. van de erfpachtrechten die deels gecompenseerd met de afname van AWG 5,3 mln. van de uitkering van Aruba Airport Authority.

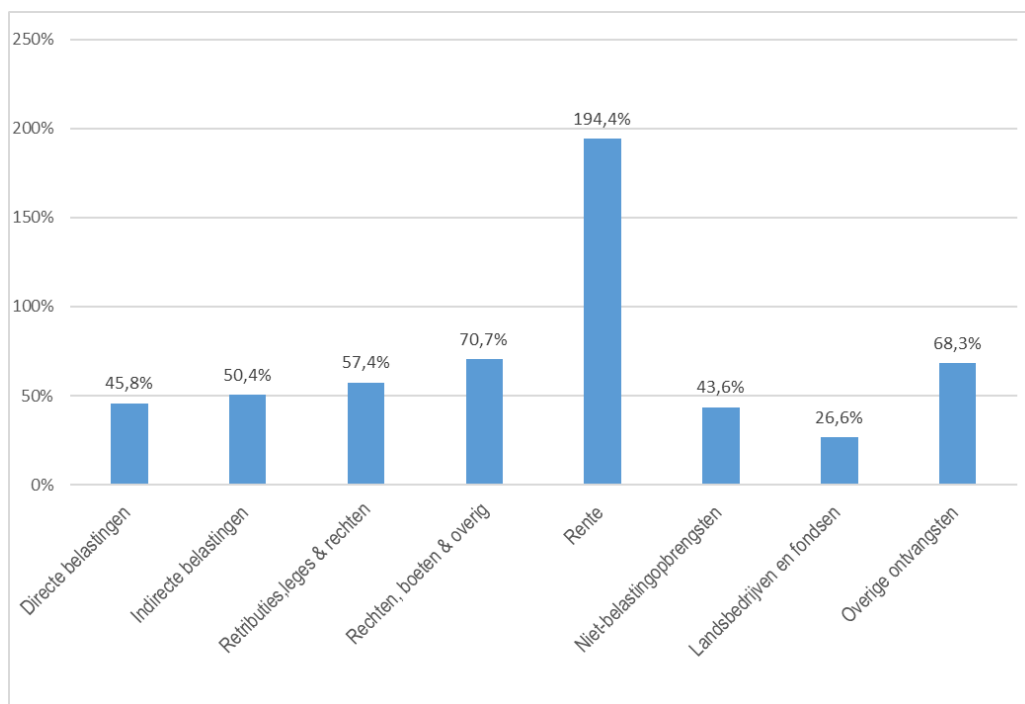
Landsbedrijven en fondsen

De realisatie van de middelen bij de landsbedrijven en fondsen bedraagt tot en met juni 2024 Afl. 1,3 miljoen, oftewel 26.6% van de begroting 2024. De lage realisatie is voornamelijk het gevolg van het (vooralsnog) missen van de realisaties van de overige bijdragen van de Directie Landmeetkunde, Vastgoedregistratie (DLV) (Afl. 0,5 mln.) en Centraal Magazijn (Afl. 1,6 mln.).

Overige

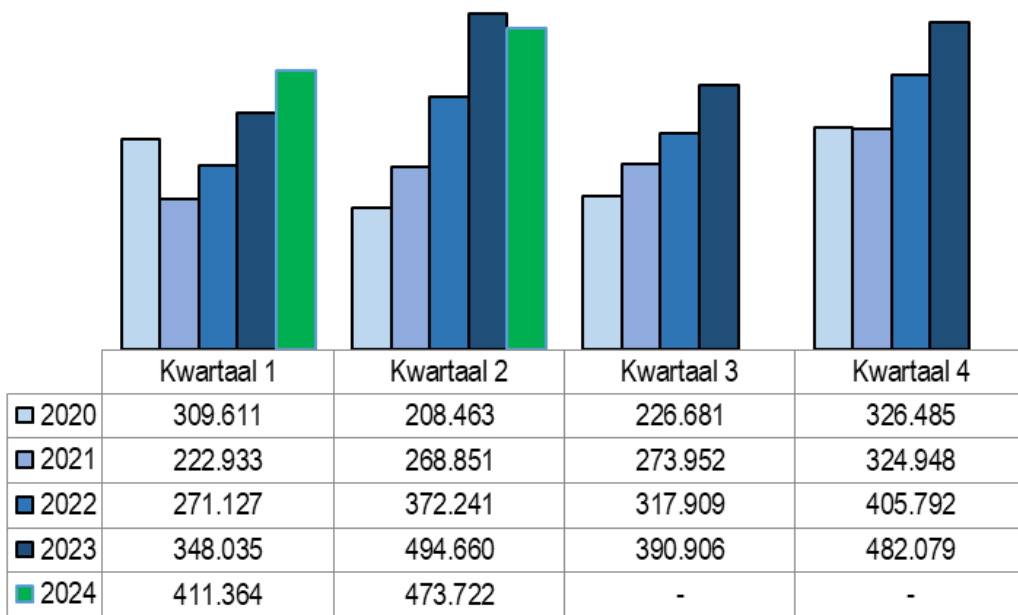
Deze middelen hebben nagenoeg geheel betrekking op de deviezenprovisie. In het tweede kwartaal is AWG 46,5 miljoen ontvangen. Dit is 68,3% ten opzichte van de begroting ad AWG 68,1 miljoen. De ontvangsten over het tweede kwartaal 2024 zijn AWG 4,6 miljoen hoger ten opzichte van dezelfde periode in 2023.

Grafiek 2.6: Middelenrealisatie per 30 juni 2024 in procenten

Grafiek I: Vergelijking middelenrealisatie per kwartaal 2019 - 2024

Middelenrealisatie per kwartaal

2.1.2 Kosten per 30 juni 2024

De totale kosten per 30 juni 2024 bedragen Afl. 744,7 miljoen, wat overeenkomt met een begrotingsuitputting van 45,7%. Tabel 2.3 geeft per hoofdkostensoort de gerealiseerde kosten voor het jaar 2024 evenals de bijbehorende procentuele begrotingsuitputting, en de vergelijkende cijfers van het tweede kwartaal van het jaar 2023.

Tabel 2.3: Kostenrealisatie per 30 juni 2024

(in Afl. 1000)

Kosten	t/m 30 Jun 2023	Begroot 2024	t/m 30 Jun 2024	% Begrotingsuitputting
Personeelslasten	236.767	483.682	236.972	49,0%
Goederen en diensten	92.097	221.117	95.758	43,3%
Rente	128.385	306.262	124.319	40,6%
Subsidie	105.972	245.637	113.980	46,4%
Overdrachten	83.282	179.384	84.450	47,1%
Bijdragen & afschrijvingen	90.349	192.102	89.195	46,4%
TOTAAL KOSTEN	736.851	1.628.185	744.674	45,7%

Bron: Directie Financiën; vergelijkende cijfers afkomstig uit JDE E1

Personeelslasten

De totale personeelskosten, inclusief overwerkvergoedingen bedragen per 30 juni 2024 Afl. 237,0 miljoen (49,0% van de begroting). Bij vergelijking met het tweede kwartaal van 2023 is sprake van een totale toename van Afl. 0,2 miljoen.

Tabel 2.4: Ontwikkeling personeelsaantallen in FTE's

Ministerie	K4	K1	K2	K3	K4	K1	K2
	2022	2023	2023	2023	2023	2024	2024
Ministerie van AIOIRO	577	562	560	545	547	548	549
Ministerie van AEI	204	197	196	187	185	186	184
Ministerie van ECDO	115	115	115	114	113	110	109
Ministerie van FIC	588	585	579	573	567	577	584
Ministerie van JSZ	1.512	1.524	1.518	1.475	1.470	1.476	1470
Ministerie van OS	210	207	208	199	197	195	198
Ministerie van TINO	169	163	165	167	171	172	173
Ministerie van TV	186	178	177	171	166	167	168
Totaal	3.561	3.531	3.518	3.431	3.416	3.431	3435
Onderwijspersoneel	787	777	760	771	767	774	781
Kustwachtpersoneel	26	56	53	49	58	58	55
Personeel Sociaal crisisplan	58	0	0	0	0	0	0

Het aantal FTE's is in het tweede kwartaal 2024 per saldo met 4 toegenomen ten opzichte van het eerste kwartaal 2024. Dit komt met name wegens het invullen van verschillende begrote vacatures.

Bron: Departamento Recurso Humano

Tabel 2.4 is opgenomen om de personeelskosten in relatie te kunnen brengen met het aantal voltijds equivalente formatieplaatsen (FTE's). Deze tabel verschaft per kwartaal inzicht in het verloop van het aantal FTE's. Het aantal FTE's is in het tweede kwartaal 2024 per saldo met 4 toegenomen ten opzichte van het eerste kwartaal van 2024. Dit komt mede door het niet verlengen van

arbeidscontracten, ontslag door toekenning VUT en ontslag op eigen verzoek. In bijlage I worden de resultaten van deze ontwikkelingen nader uitgelegd.

Goederen en diensten

De goederen en diensten zijn gerealiseerd met Afl. 95,8 miljoen (43,3% van de begroting). Onder andere blijft de realisatie van de geneeskundige kosten, opleiding & cursusgeld, dienstkleding, bureaubehoeften, bedrijfsbenodigdheden, en de overige kosten achter ten opzichte van de begroting. Ten opzichte van hetzelfde kwartaal in het jaar 2023 is er een stijging van Afl. 3,7 miljoen (+4,0%).

Rente

De rentelasten bedragen per ultimo Juni 2024 Afl. 124,3 miljoen, welke ten opzichte van het tweede kwartaal van 2023 Afl. 4,1 miljoen (-3,2%) minder bedragen. De begrotingsuitputting van het tweede kwartaal van 2024 is voor 40,6% gerealiseerd. De betaalde rente voor geldleningen LV bedraagt ruim Afl. 10,3 miljoen. Dit is een realisatie van 34,4% ten opzichte van de begroting (Afl. 29,9 miljoen). De betaalde rente voor geldleningen VV bedraagt ruim Afl. 55,2 miljoen. Dit is een realisatie van 34,8% ten opzichte van de begroting (Afl. 103,4 miljoen).

Subsidies

De hoofdkostensoort Subsidies bedraagt aan het eind van het tweede kwartaal 2024 Afl. 114,0 miljoen. De begrotingsrealisatie is vastgesteld op 46,4%. Vergeleken met hetzelfde kwartaal in het jaar 2023 kan een toename van Afl. 8,0 miljoen (+7,6%) worden vastgesteld.

Overdrachten

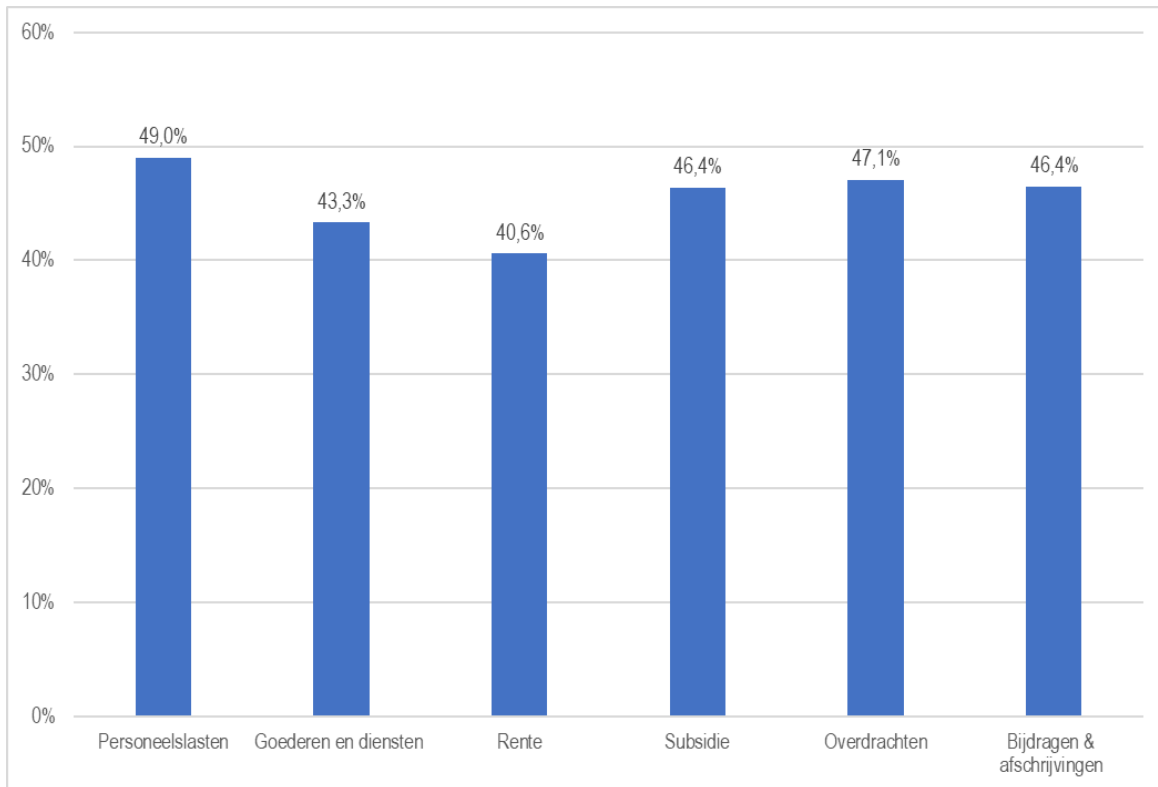
De overdrachten bedragen Afl. 84,5 miljoen (AFL. 1,2 miljoen (1,4%) meer dan in hetzelfde kwartaal van 2023). Ten opzichte van de begroting is de realisatie op 47,1% vastgesteld. Additioneel wordt onder deze categorie onder andere de volgende uitgaven geboekt; huur, bouw en koopsubsidie (via FCCA) Afl. 3,8 miljoen, duurtoeslag pensioenen Afl. 19,2 miljoen, overige pensioenen Afl. 1,6 miljoen, onderstand Afl. 11,4 miljoen, overig overdrachten Afl. 2,4 miljoen en de compensatie AOV/AWW (reparatietoeslag) Afl. 26,7 miljoen.

Bijdragen en afschrijvingen

De bijdragen en afschrijvingen bedragen Afl. 89,2 miljoen. Het betreft Afl. 1,2 miljoen (-1,3%) minder dan de realisatie in het tweede kwartaal van 2023. De begrotingsuitputting is nochtans gelijk aan 46,4% van de begroting. Hieronder worden onder anderen de uitkering aan Landsbedrijven Afl. 27,9 miljoen, de zorg-gerelateerde kosten Afl. 18,5 miljoen, afschrijvingen Afl. 17,0 miljoen en beschikbaar gestelde middelen voor PPP- projecten van Afl. 21,0 miljoen geboekt.

Samenvattend wordt hieronder een grafische weergave van de hierboven toegelichte kostenrealisatie, uitgedrukt in procenten van de vastgestelde begroting 2024 gepresenteerd.

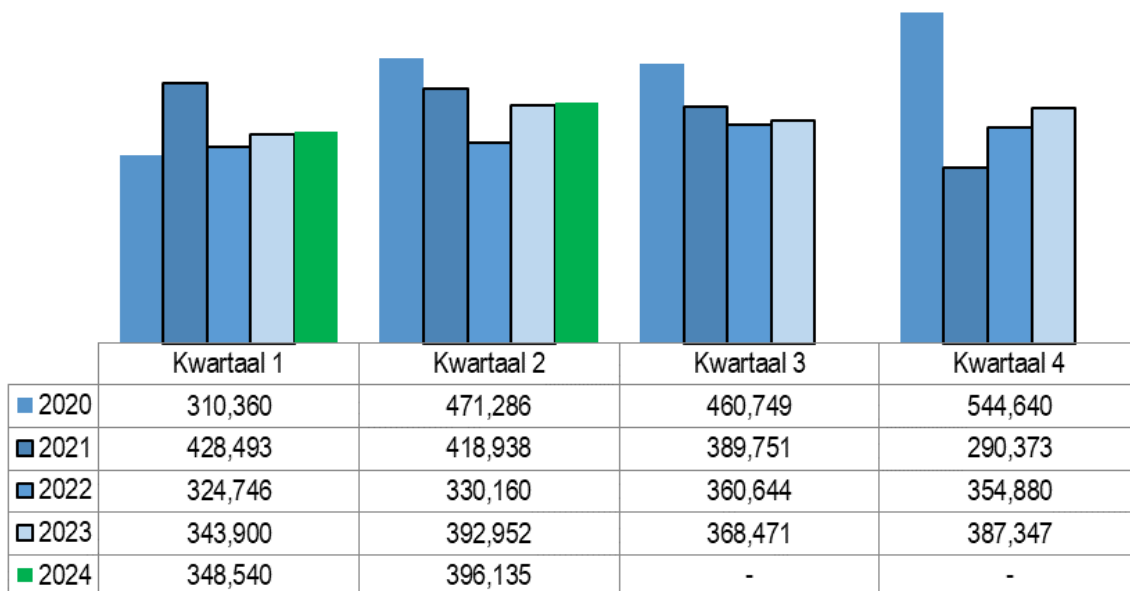
Grafiek 2.6: Kostenrealisatie per 30 juni 2024 in procenten

Bron: Directie Financiën

Grafiek II: Vergelijking kostenrealisatie per kwartaal 2019 – 2024

Kostenrealisatie per kwartaal

Bron: Directie Financiën

2.2 Kapitaalrekening per 30 juni 2024

De kapitaalontvangsten tot en met 30 juni 2024 bedragen Afl. 21,5 miljoen, hetgeen Afl. 2,8 miljoen (+15,0%) meer is, in vergelijking met het tweede kwartaal van 2023. De totale begrotingsrealisatie van de kapitaalontvangsten is 53,3%. De kapitaaluitgaven bedragen per 30 juni 2024 Afl. 9,2 miljoen. Dit is Afl. 3,0 miljoen (48,5%) meer dan het tweede kwartaal van 2023. De realisatie van de totale kapitaaluitgaven ten opzichte van de begroting 2024 is 20,4%. Het resultaat van de kapitaalontvangsten minus de kapitaaluitgaven voor het tweede kwartaal van 2024 geeft een positief resultaat van Afl. 12,2 miljoen.

Tabel 2.5: Kapitaalrekening per 30 juni 2024

bedragen in Afl. 1.000

Kapitaal ontvangsten	t/m 30 Jun 2023	Begroot 2024	t/m 30 Jun 2024	% Begrotingsuitputting
Verkoop onr. goederen en grond	8	10	2.120	21200,7%
Lokale Kredietaflossing	1.608	6.134	2.297	37,4%
Vrijgekomen afschrijvingen	17.036	34.072	17.036	50,0%
TOTAAL	18.651	40.216	21.453	53,3%
Kapitaal uitgaven	t/m 30 Jun 2023	Begroot 2024	t/m 30 Jun 2024	% Begrotingsuitputting
Investeringen	966	20.894	3.776	18,1%
Vermogensoverdrachten	1.800	4.400	2.550	58,0%
Lokale kredietverlening	3.446	20.000	2.896	14,5%
TOTAAL	6.211	45.294	9.222	20,4%
Netto resultaat kapitaaldienst	12.440	(5.078)	12.231	-240,8%

Bron: Directie Financiën

Toelichting op de kapitaalontvangsten en uitgaven per 30 juni 2024

Lokale kredietaflossing

De lokale kredietaflossing bestaat uit ontvangsten uit studieleningen voor Afl. 2,3 miljoen. Ten opzichte van vorig jaar is dit een toename van Afl. 0,7 miljoen (42,8%). De begrotingsrealisatie is 37,4%

Vrijgekomen afschrijvingen

De realisatie van de afschrijvingskosten zijn geboekt als een schatting naar rato van de begroting 2024. Het is aan te duiden dat de afschrijvingskosten in de exploitatierekening niet tot uitgaven leiden en worden als vrijval kapitaalontvangsten gecompenseerd.

Investeringen

De realisatie van de investeringen tot en met 30 juni 2024 bedraagt Afl. 3,8 miljoen en blijven achter bij de raming. Ten opzichte van vorig jaar over de eerste helft is dit een toename van Afl. 2,8 miljoen. Momenteel is de vraag naar aannemers in de bouwsector groot door een enorme groei in de economische activiteiten op het eiland. Dit vertraagt het aanbestedingsproces van de projecten die door de overheidsbegroting worden gefinancierd omdat aannemers niet inschrijven voor de aanbesteding of ze dienen geen offerte in voor de bouwprojecten. Dit wordt ook veroorzaakt door het tekort aan arbeidskrachten.

Vermogensoverdrachten

Vermogensoverdrachten aan Post N.V., en Hoge Colleges van Staat zoals, de Staten en de Algemene Rekenkamer, worden op deze post begroot. De realisatie in het tweede kwartaal van 2024 bedraagt Afl. 2,6 miljoen. De begrotingsuitputting is 58,0%.

Lokale kredietverlening

Per 30 juni 2024 bedragen de verleende lokale kredieten Afl. 2,9 miljoen (studieleningen), hetgeen Afl. 0.6 miljoen minder is dan in het tweede kwartaal van het vorig jaar. De begrotingsrealisatie is 14,5%.

3. Financiering en schuldbeleer

3.1. Schuldendienst 2024

Alle leningen die in dit jaar zijn e/o zullen worden opgenomen zijn uitdrukkelijk bedoeld voor de vervanging van leningen die in dit jaar vervallen en waarvoor de overschot niet toereikend is.

Dit jaar wordt in totaal Afl. 567,7 miljoen aan leningen afgelost, waarvan Afl. 432,1 miljoen en Afl. 135,6 miljoen aan buitenlandse en respectievelijk binnenlandse leningen. Op de financieringsstaat van de begroting van het Land voor dienstjaar 2024, geactualiseerd in het voorjaarsnota AB 2024 no.26, is het totale financieringsbehoefte van het Land berekend op Afl. 402,4 miljoen.

Een deel van dit bedrag wordt feitelijk met eigen middelen afgelost, nl met het gerealiseerde overschot. Het restant wordt geherfinancierd. In de voorjaarsnota is gerekend op een overschot van Afl. 165,3 miljoen en herfinanciering van Afl. 402,4 miljoen. In de eerste kolom van onderstand tabel staat hoe dit bedrag is gefinancierd.

De eerste deel van de financieringen is in het tweede kwartaal uitgevoerd. Er zijn twee staatsobligaties op de binnenlandse markt geplaatst, voor een totaalbedrag van AFL 160 miljoen. De belangstelling voor de leningen was zeer groot. Op de lening van 14 jaar werd voor 175% inschreven en voor de korte lening van 6 jaar was de vraag op de markt circa 116% van het aanbod. Dit verschil in voorkeur voor leningen van langere duur komt door het feit dat staatsobligaties merendeels door institutionele beleggers worden gekocht.

Vooruitlopend op de volgende uitvoeringsrapportage wordt volledigheidshalve vermeld dat het financieringsbehoefte van Afl. 402,1 miljoen in het derde kwartaal is voltooid, met de uitgifte van een buitenlandse lening van Afl. 242,1 miljoen (USD 134,5 miljoen). De belangstelling voor Arubaans schuld papier op de internationale kapitaalmarkt is ondanks de pandemie. In feite, voor deze eerste uitgifte sinds COVID is de belangstelling buitengewoon groot geweest met inschrijvingen van over USD 800 miljoen, tegen sterk verminderd landenrisico opslag¹.

In de uitvoeringsrapportage over het eerste kwartaal (URK 24K1) is aangegeven dat de te financieren bedrag in de najaarsnota dient te worden bijgesteld en naar verwachting verhoogd naar circa Afl. 456 miljoen. Dit is nodig omdat het overschot van Afl 165,3 miljoen niet volledig beschikbaar is voor de schuldendienst. Op dit overschot is het in artikel 14 van de LAft opgenomen verdeelsleutel van toepassing. Daarbij is geregeld dat alle overschot boven het minimale vereiste overschot moet worden verdeeld tussen schuldvermindering en investeringen via de kapitaaldienst ter stimulering van de economie. Aldus is niet 165,3 miljoen aan overschot beschikbaar voor schuldvermindering, maar circa Afl. 112,2 miljoen.

Financieringen 2024

		AB 2024 no. 26 VJN 2024	AB 2024 p.m. NJN 2024			
Aflossingen		567,7	567,7			
Overschot B24		165,3	112,2			
Financiering		402,4	455,5			
Lening nr.	Bron			Uitgifte	Looptijd	Rente
196-2024-1	Binnenland	110,0	110,0	MEI.10.24	14	6,50%
197-2024-2	Binnenland	50,0	50,0	MEI.10.24	6	5,50%
198-2024-3	Buitenland	144,0	144,0	SEP.10.24	5	6,30%
199-2024-4	Buitenland	98,1	98,1	SEP.10.24	6	6,33%
n.t.b. *	n.t.b.	-	53,4	-	-	-
		402,1	455,5			

De laatste lening wordt een sluitpost waarvan de hoofdsom afhankelijk is van de werkelijke overschot.

¹ De modaliteiten en andere gegevens over de buitenlandse lening worden in de uitvoeringsrapportage over het derde kwartaal behandeld.

Tabel 3.1: Schuldendienst 2024

Aflossingen. Programma 2024 onderverdeeld naar binnen/buitenland*

	K1	K2	K3	K4	TOTAAL
Binnenland	1,4	29,8	30,9	101,8	163,9
Buitenland	157,3	103,7	52,4	90,3	403,8
Totale aflossingen	158,7	133,5	83,3	192,1	567,7

Rente. Programma 2024 onderverdeeld naar binnen/buitenland

	K1	K2	K3	K4	TOTAAL
Binnenland	23,8	45,0	44,5	40,6	153,9
Buitenland	33,8	23,9	28,4	66,2	152,3
Totale rente	57,6	68,9	72,9	106,8	306,2

Schuldendienst. 2024 Programma

	K1	K2	K3	K4	TOTAAL
Aflossingen	158,7	133,5	83,3	192,1	567,7
Rente	57,6	68,9	72,9	106,8	306,2
Totaal S/D	216,3	202,3	156,2	298,9	873,9

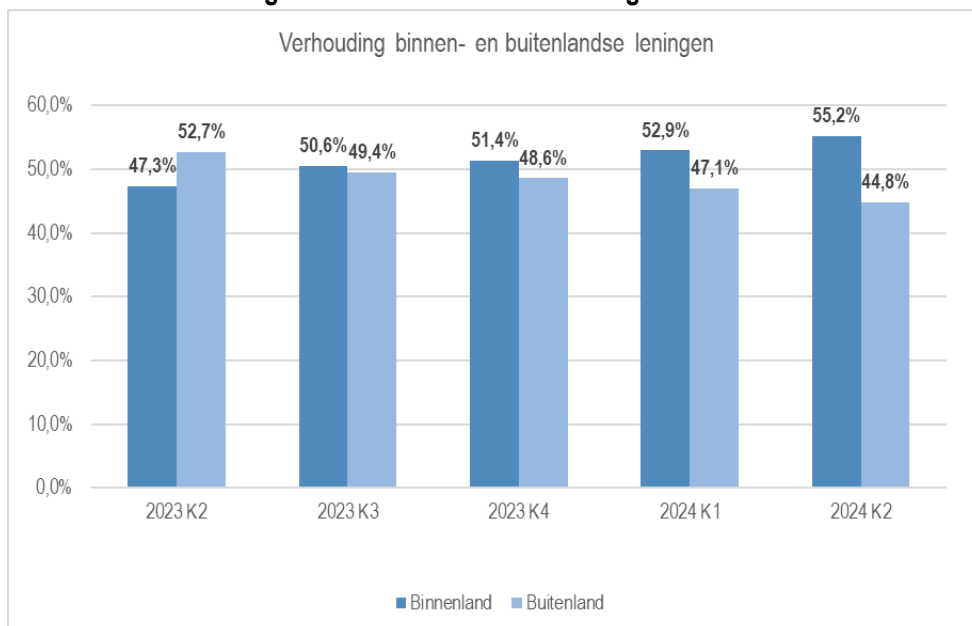
Schuldendienst. 2024 Realisatie

	K1	K2	K3	K4	TOTAAL
Aflossingen	159,4	133,5	-	-	292,9
Rente	57,1	77,6	-	-	134,7
Totaal S/D	216,5	211,1	-	-	427,6

* Aflossingen is exclusief schatkistpapier

Tabel 3.1. De schuldendienst bedraagt dit jaar totaal Afl. 882,7 miljoen. Boven het bedrag van Afl. 567,7 miljoen aan aflossingen wordt ook Afl. 315,1 miljoen betaald aan rente betaald. In Tabel 3.1. is het geactualiseerd bedrag aan rente opgenomen zoals dat in de najaarsnota zal komen te staan. De rente op de pandemie lening (COVID-lening) is in de voorjaarsnota nog berekend op basis van de ingangsdatum van de lening. Dat wordt gewijzigd omdat inmiddels met Nederland is afgesproken dat de rente op die pandemie lening niet per ingangsdatum van de lening zal worden berekend, doch per de datum van de herziening van de afspraken.

Grafiek 3.1: Verhouding binnen- en buitenlandse leningen

Grafiek 3.1. Het geleidelijk afbouwen van het aandeel van de buitenlandse leningen in de nationale schuld is al jaren een doelstelling geweest van 's Lands financieringsbeleid. Het aandeel van buitenlandse leningen in het totaal is tijdens de pandemie gegroeid van circa 40% naar 57% maar is sindsdien gestaagd teruggebracht naar 47.1% in het eerste kwartaal en staat nu op ca 45%.

3.2 Schuldontwikkeling per kwartaal

	2023	2023	2023	2023	2024	2024
	K1	K2	K3	K4	K1	K2
Binnenlandse leningen						
Staatsobligaties	2.002,4	2.073,6	2.233,6	2.311,6	2.311,6	2.471,6
Onderhandse leningen	300,9	285,8	285,8	257,5	257,5	229,2
Overige leningen	225,3	224,0	222,6	221,2	219,8	218,4
	2.528,7	2.583,4	2.742,0	2.790,3	2.788,9	2.919,1
Buitenlandse leningen						
Leningen N.I.O.	4,8	3,2	3,2	3,2	3,2	1,6
Leningen Rijksbegroting	1.439,5	1.439,5	1.439,5	1.439,6	1.438,9	1.438,9
Overige leningen EUR	4,8	4,5	4,4	4,4	4,2	3,9
Buitenlandse leningen USD	1.467,7	1.425,4	1.234,4	1.190,3	1.033,0	929,5
	2.916,8	2.872,7	2.681,5	2.637,4	2.479,3	2.374,0
Totaal Leningen	5.445,5	5.456,1	5.423,5	5.427,8	5.268,2	5.293,1
% BBP	83%	84%	80%	80%	71%	71%
Kortlopende schulden	196,7	91,6	131,6	70,9	107,1	93,3
Extracomptabele schulden - SVB ¹	-	-	-	-	-	-
Promessen en kasgeldlening	110,0	74,0	56,3	56,3	56,3	56,3
Extracomptabele schulden - Lease	8,4	8,2	8,0	7,8	7,5	7,3
Totaal UFR	315,1	173,8	195,8	134,9	170,9	156,9
Totaal schulden	5.760,6	5.629,9	5.619,3	5.562,7	5.439,1	5.450,0
% BBP	88,3%	86,3%	82,4%	81,6%	73,4%	73,6%
BBP	6.526,0	6.526,0	6.817,0	6.817,0	7.408,0	7.408,0

Tabel 3.2. Het totaal aan schulden is door de pandemie opgelopen tot Afl. 6 miljard per eind eerste kwartaal 2022. Eén jaar later, per eind eerste kwartaal 2023 is dat bedrag afgenomen naar Afl. 5,761 miljard geworden. Aan het eind van het eerste kwartaal 2024 stond het op Afl. 5,439.10 miljard. De totale schuld is direct na de pandemie binnen twee jaar tijd nominaal met ca Afl. 574 miljoen teruggedrongen. Het verloop bij de schuldquote was van 106% naar 88.3%, en staat nu op 77.4%. De schuld is in de tweede kwartaal met Afl.11 miljoen toegenomen, maar dat is een tijdelijke situatie en komt omdat binnen het kwartaal meer is gefinancierd dan is afgelost. In de tweede helft van het jaar slaat dat weer om. Ondanks de toename is de schuldquote verlaagd van 77.4% naar 73.6% van het bbp. De kortlopende schulden (werkkapitaalfinanciering) stond aan het eind van het eerste kwartaal 2022 en 2023 op respectievelijk Afl. 298 en Afl. 315 miljoen. Dat is per eind van het eerste kwartaal Afl. 171 miljoen geworden en is in de tweede kwartaal verder verlaagd naar Afl. 157 miljoen.

Tabel 3.3.

Instrument	AFL	Toelichting
	5.439,1	Totaal Schulden 2024 K1
Staatsobligaties	160,0	110,0 196-2024-1 6,500% 2024-2038 CBA 50,0 197-2024-2 5,500% 2024-2030 CBA
Overige leningen	(1,4)	(1,4) 090-2004-5 6,700% 2004-2039 APFA
Onderhandse leningen	(28,3)	(28,3) 150-2014-8 4,500% 2014-2021 FCIB+
Lening N.I.O.	(1,6)	(1,6) 50-1995-3 2,500% 1995-2026 NIO
Overige leningen EUR	(0,3)	(0,2) 022-1988-3 1,000% 1998-2028 EIB (0,1) 047-1994-7 1,000% 1994-2034 EIB (0,1) Koersschomeling
Buitenlandse leningen USD	(103,5)	(59,4) 157-2016-2 6,100% 2016-2024 UBS (2,7) 167-2018-5 5,750 % 2018-2028 RBC (41,4) 177-2020-6 5,000% 2020-2027 CS/CIBC+
Kortlopende schulden	(13,8)	(13,8) Afname schulden (handels-)crediteuren
Promessen	-	- schatkispromessen
Extracomptschulden - Lease	(0,2)	(0,2) Betalingen lease
	10,9	Toename in schuldpositie
	5.450,0	Totaal Schulden 2024 K2

Tabel 3.3. In dit kwartaal is ca Afl. 135 miljoen aan leningen betaald en is de stand bij de handelscrediteuren met circa Afl. 14 miljoen verlaagd. Tegenover deze afname van circa Afl. 149 miljoen staat een toename van Afl. 160 miljoen als gevolg van de uitgifte van de twee eerder besproken binnenlandse staatsobligaties².

² In het bedrag van Afl 135 miljoen is inbegrepen een aflossing dat direct door WEB N.V. wordt betaald, terwijl op het bedrag aan aflossingen op tabel 3.1 een weergave is van leningen die direct door Land Aruba worden betaald.

4. Liquiditeitsoverzicht

Tabel 4.1: Liquiditeitsrealisatie 2024

2024	JAN	FEB	MAR	APR	MEI	JUN	JUL	AUG	SEP	OKT	NOV	DEC
<i>in Afl. miljoen</i>	<i>real</i>	<i>real</i>	<i>real</i>	<i>real</i>	<i>real</i>	<i>real</i>						
1. Ontvangsten												
1. Directe belastingen	71,4	26,1	36,3	34,9	41,1	81,5	139,7	13,6	16,5	16,6	30,1	59,2
2. Indirecte belastingen	69,5	65,9	65,5	72,4	66,1	67,1	67,2	57,9	58,3	56,4	61,3	64,2
3. Niet-belastingontvangsten	9,7	11,8	10,9	11,3	10,1	39,4	14,8	23,3	23,8	20,1	17,4	17,8
4. Overige ontvangsten	18,5	11,9	16,1	10,2	17,6	22,3	14,1	3,0	10,1	3,1	3,1	10,5
TOTAAL:	169,0	115,7	128,7	128,7	134,9	210,3	235,7	97,8	108,7	96,2	112,0	151,8
2. Uitgaven												
1. Salarissen	36,4	27,5	27,5	27,4	27,8	50,0	28,8	37,9	28,7	24,3	31,2	25,2
2. Werkgevers bijdrage	7,9	8,1	8,1	8,0	8,1	8,2	8,3	8,2	8,2	8,7	7,8	8,9
3. Salaris subsidie	7,7	9,5	9,2	2,4	13,0	14,5	11,6	11,5	9,1	11,8	15,7	17,9
4. Goederen en diensten	16,8	30,0	16,5	25,1	20,0	29,2	31,8	31,7	21,5	7,6	1,8	3,9
5. Rente	13,8	31,9	11,4	13,4	4,4	59,8	16,6	20,5	24,2	65,2	26,4	25,0
6. Steunmaatregelen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
7. Investerings	0,3	0,3	1,0	1,4	0,7	0,4	4,8	1,9	1,4	3,1	1,4	3,2
<i>w.v. investeringen uit voorgaande jaren</i>	0,2	0,1	0,4	0,1	0,6	0,3	0,9	1,8	-	-	-	-
<i>w.v. vervangingsinvesteringen</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>w.v. investeringen i.k.v. hervormingen</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>w.v. overige</i>	0,1	0,2	0,6	1,3	0,1	0,0	3,9	0,1	1,4	-	-	-
8. Verrek., uitk. en bijdragen	10,5	-	-	10,5	-	-	10,5	0,4	-	55,5	51,7	51,7
<i>w.v. WvB/GC</i>	10,5	-	-	10,5	-	-	10,5	0,4	-	-	-	-
<i>w.v. AZV</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
<i>w.v. Landsbedrijven</i>	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
9. Overdrachten en subsidies	11,2	20,3	18,9	28,9	18,1	30,6	17,2	23,1	25,1	28,8	15,4	41,9
10. Items n.i.e.	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
TOTAAL:	104,7	127,6	92,5	117,2	92,0	192,7	129,6	135,3	118,1	205,0	151,4	177,7
3. Leningen minus terugbetalingen												
1. Leningen	1,3	1,0	0,4	0,0	0,2	-	1,5	5,3	0,9	3,6	2,8	3,1
2. Aflossingen	0,3	0,5	0,3	0,5	0,4	0,3	0,4	1,2	0,4	0,4	0,6	1,2
TOTAAL:	1,0	0,5	0,1	(0,5)	(0,2)	(0,3)	1,1	4,1	0,5	3,2	2,1	2,0
4. Netto buitenlands financiering												
1.1. Leningen buitenland	-	-	-	-	-	-	-	-	242,1	-	-	-
1.2. Lening NL begrotingssteun	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Aflossingen buitenland	20,0	-	138,1	59,6	-	44,2	-	19,1	33,2	46,0	0,0	44,3
TOTAAL:	(20,0)	-	(138,1)	(59,6)	-	(44,2)	-	(19,1)	208,9	(46,0)	(0,0)	(44,3)
5. Netto binnenlands financiering												
1. Leningen binnenland	-	-	-	-	160,0	-	-	-	-	-	-	-
2. Aflossingen binnenland	0,5	0,9	-	28,8	0,5	0,5	0,5	0,5	30,0	44,5	0,5	56,8
TOTAAL:	(0,5)	(0,9)	-	(28,8)	159,5	(0,5)	(0,5)	(0,5)	(30,0)	(44,5)	(0,5)	(56,8)
6. Netto Schatkistpapier												
1. Uitgifte	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
2. Aflossing	-	-	-	-	-	-	-	-	14,0	32,3	10,0	-
TOTAAL:	-	-	-	-	-	-	-	-	(14,0)	(32,3)	(10,0)	-
Beginsaldo	248,2	291,1	277,6	175,7	99,2	301,8	275,1	379,6	318,5	473,5	238,9	186,7
Mutaties	42,9	(13,4)	(101,9)	(76,5)	202,6	(26,7)	104,5	(61,1)	155,0	(234,7)	(52,1)	(129,0)
Eindsaldo	291,1	277,6	175,7	99,2	301,8	275,1	379,6	318,5	473,5	238,9	186,7	57,7

De ontvangsten per kas zijn in de tweede kwartaal met ca Afl. 17.5 mln (2%) hoger uitgekomen dan wat voor dit periode was geprojecteerd. Deze afwijking is binnen de toegestane marges en komt door een combinatie van vertraging bij het innen van winstbelasting en de vervroegde storting van een aantal 'overige ontvangsten' w.o. door DTZ en ATA. Bij de winstbelastingen betreft het een verschuiving in tijd, en dat wordt in Juli ingehaald. Het gaat dus niet om structurele deviaties maar om kwesties van timing. Met dit resultaat lijken de over het jaar geprojecteerde ontvangsten haalbaar en realistisch. Het resultaat kan ook een eerste indicatie zijn dat de ontvangsten zoals die nu voor de tweede helft van het jaar worden geprojecteerd, aan de lage kant zitten. Het beeld vwb de te verwachten jaartotaal wordt pas aan de hand van de resultaten over het derde kwartaal bijgesteld. Bij de uitgaven zijn er geen noemenswaardige afwijkingen in vergelijking met de projecties. Per saldo zijn de ontvangsten in alle maanden van de tweede kwartaal groter geweest dan de uitgaven. Over de eerste helft van dit jaar is alleen in de maand februari minder ontvangen dan is uitgegeven. Het liquiditeitsoverzicht bevestigt dat de begrote

surplus gerealiseerd wordt. Bij de financieringen is te zien dat er een bedrag van Afl. 160 miljoen is opgenomen. Dit ging via twee binnenlandse staatsobligaties en het bedrag is gelijk aan de aflossingen die in het eerste kwartaal uit kas zijn betaald. Voor de redenen die in het eerste kwartaalrapportage zijn genoemd, zal het nodig zijn om dit jaar met een eindbalans van minimaal Afl. 62 miljoen te sluiten.

5. Collectieve Sector

Aan de Staatssecretaris van Koninkrijksrelaties en Digitalisering is bij brief van 31 januari 2022 voorgesteld om dezelfde samenstelling van de collectieve sector als in de periodes van 2017-2018 en 2019-2021 te hanteren voor de jaren 2022-2023³. Op 21 maart 2023 is de Staatssecretaris akkoord gegaan met het voorstel van Aruba voor het jaar 2022. Voor 2023 en verder wil de Staatssecretaris nieuwe werkafspraken maken om CBS Nederland gedurende het gehele traject te betrekken. In afwachting van de samenstelling van de collectieve sector voor de jaren 2023-2024 zal voorlopig in onderhavig document de navolgende instellingen tot de collectieve sector behoren:

- Land Aruba
- Uitvoeringsorgaan Algemene Ziektekostenverzekering (AZV)
- Sociale Verzekeringsbank (SVB)
- Aruba Tourism Authority (ATA)
- Servicio di Limpieza di Aruba (Serlimar)
- Stichting Education Profesional Basico (SEPB)
- Universiteit van Aruba (UA)

Onderstaande tabel presenteert de voorlopige opbrengsten, kosten en het operationeel resultaat per 30 juni 2024 van de collectieve sector van Aruba.

Tabel 6.1: Exploitatieresultaat collectieve sector per 30 juni 2024

bedragen x Afl. 1.000

	Opbrengsten	Kosten	Resultaat	Projectie
	t/m 30 juni 2024	t/m 30 juni 2024	t/m 30 juni 2024	voor het jaar 2024
LAND ARUBA	885.086	744.674	140.411	170.330
AZV	298.602	257.051	41.551	75.567
SVB	249.612	186.831	62.781	52.764
ATA	79.992	40.809	39.183	18.000
SERLIMAR	15.428	15.612	-184	(368)
SEPBB	12.064	12.514	-450	-
UA	8.344	8.726	-382	(482)
Consolidatieverschil	-28.871	-30.461	1.590	(32.500)
Totaal	1.520.256	1.235.755	284.500	283.311

Noot: Voorlopige cijfers per 30 juni 2024.

Toelichting op tabel 5.1

Land poogt om de informatieoverdracht inzake de kwartaalrapportages beter te stroomlijnen. De eerste stap daarin, betreft een verbeterde toelichting van de entiteiten AZV, SVB en ATA. De overige entiteiten behorend tot de collectieve sector zijn aangeschreven om ook nader toelichting te geven aan hun voorlopige resultaten. Echter, hebben deze entiteiten voor in deze UR-editie (nog) niet in de benodigde toelichting voorzien.

AZV

De laatste stand van zaken met betrekking tot het meerjarig financieel kader van de AZV wordt in bijlage VI van onderhavig document gepresenteerd.

³ Op basis van het advies van CBS Aruba van 27 januari 2022 inzake de samenstelling van de collectieve sector. In dit advies wordt aangegeven dat er nagenoeg geen wijzigingen zijn opgetreden sinds de vorige exercities in 2017 en 2019.

SVB

Hieronder volgt de toelichting op het voorlopige exploitatieresultaat van de fondsen voor het tweede kwartaal van 2024.

Het exploitatieresultaat van het AOV-fonds vertoont een overschot van AWG 51,5 miljoen. Volgens de DIMP is er tot en met juni 2024 een toename van 11,3% in de premieontvangsten (inclusief reparatietoeslag) waar te nemen t.o.v. dezelfde periode van het voorgaande jaar. Tot en met het tweede kwartaal van 2024 heeft DIMP AWG 191,2 miljoen aan premies AOV/AWW geïnd.

Het AWW-fonds laat een overschot van AWG 4,4 miljoen zien. De uitkeringskosten zijn afhankelijk van de in- en uitstroom van pensioengerechtigden (=weduwen die de AOV-pensioenleeftijd hebben bereikt en wezen die de 25-jarige leeftijd hebben bereikt of geen schoolverklaring hebben ingediend).

Het Ziektefonds heeft een positief exploitatieresultaat van AWG 2,7 miljoen voor het tweede kwartaal van 2024. De premieopbrengsten vertonen een stijging van AWG 2,9 miljoen t.o.v. dezelfde periode van 2023. Aan de kostenkant vertonen de ziekengelden een toename van AWG 2,2 miljoen t.o.v. dezelfde periode van het voorgaande jaar.

Het exploitatieresultaat van het Ongevallenfonds bedraagt een overschot van AWG 2,7 miljoen. De premieopbrengsten vertonen een stijging van AWG 0,3 miljoen t.o.v. dezelfde periode van 2023. De uitkeringskosten laten een toename zien ter waarde van AWG 0,3 miljoen t.o.v. hetzelfde periode van het voorgaande jaar.

Het exploitatieresultaat van het Cessantiafonds toont een overschot van AWG 1,5 miljoen. In het tweede kwartaal van 2024 bedragen de totale opbrengsten AWG 1,74 miljoen, waarvan AWG 1,73 miljoen aan cessantia-bijdragen van werkgevers. Aan de kostenkant komen de cessantia-uitkeringen uit op AWG 0,1 miljoen. De totale kosten bedragen AWG 0,3 miljoen, welke een afname is van AWG 0,06 miljoen t.o.v. dezelfde periode van het voorgaande jaar.

De administratiekosten worden opgenomen conform het administratiefonds doorbelaste kosten van de SVB.

ATA

Opbrengsten

De opbrengsten uit toeristenheffing zijn tot en met het tweede kwartaal van 2024 AWG 17,7 miljoen hoger dan begroot voor deze periode. Volgens de DIMP is AWG 58,4 miljoen aan toeristenheffing geïnd voor de ATA in de eerste vijf maanden van 2024. In afwachting van de werkelijke realisatie van juni 2024 is in onderhavige rapportage een schatting gemaakt van de in de maand juni geïnde toeristenheffing. De hogere opbrengsten aan toeristenheffing kan het gevolg zijn van meer accommodaties die voldoen aan de heffingsvoorschriften en van hogere gemiddelde dagtarieven die door de accommodaties in rekening worden gebracht. Vanwege een gebrek aan meer gedetailleerde informatie kan dit echter niet worden bevestigd. Met betrekking tot de opbrengsten aan reispromotieheffing van de International Air Transport Association kan worden vermeld dat deze AWG 2,0 miljoen hoger zijn dan begroot voor de eerste helft van 2024. Dit komt voornamelijk door een toename van 118 duizend bezoekers ten opzichte van dezelfde periode in 2023.

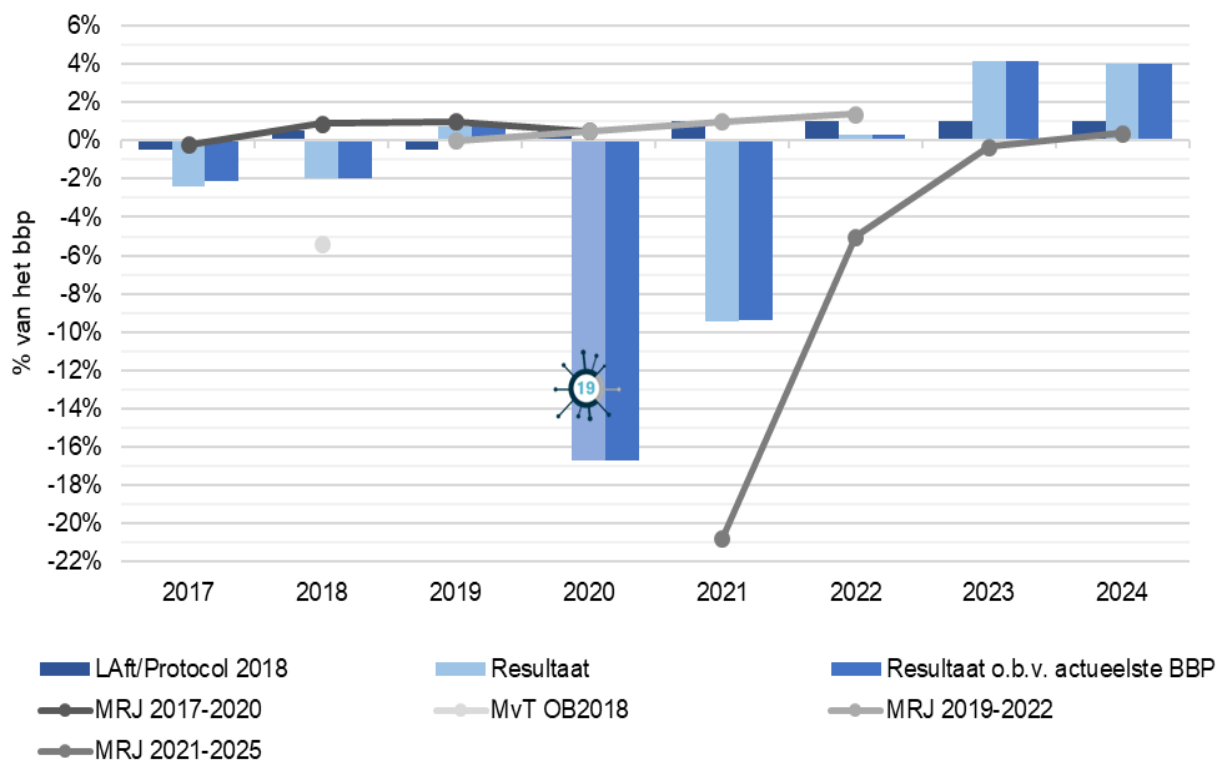
Kosten

Tot en met de tweede kwartaal van 2024 lopen de uitgaven aan marketingactiviteiten 22% achter op raming voor de desbetreffende periode. Dit komt deels doordat nog niet alle facturen zijn ontvangen en dat sommige geplande activiteiten en projecten zijn vertraagd en/of uitgesteld. Daarbij kan vermeld worden dat de ATA sterk afhankelijk is van de overheidsdiensten voor de uitvoering van lokale projecten.

Overige entiteiten

Dit onderdeel zal geactualiseerd worden, zodra de overige aangeschreven entiteiten in de benodigde en aangevraagde toelichting voorzien. Tot nu toe hebben zij het verzoek van het Land in deze niet opgevolgd.

Grafiek 5.1: Financieringssaldo collectieve sector 2017-2024

Bron: Resultaat Jaarrekeningen 2017-2020, Uitvoeringsrapportages KW4 2021-2023, en Uitvoeringsrapportage KW2 2024.

Toelichting op grafiek 5.1

In grafiek 5.1 wordt het financieringssaldo van de collectieve sector van de afgelopen jaren weergegeven. Ter vergelijking worden ook de begrotingsnormen uit de LAft en het protocol tussen Aruba en Nederland van 2018 en de ontwikkelingspaden van vorige Meerjarencaders (MRJ) gepresenteerd. In 2017 en 2018 werden de begrotingsnormen evenals het ontwikkelingsplan conform de MRJ 2017-2020 niet behaald. Het jaar 2019 laat een duidelijke omwenteling zien: met een gerealiseerde overschot van +0,7% werd ruimschoots voldaan aan de begrotingsnorm (-0,5%) en de MRJ 2019-2022 (0,0%). De verwachte ontwikkeling conform de MRJ 2019-2022 voor de dienstjaren 2020, 2021 en 2022 werd niet gehaald door de impact van de covid-19 pandemie op de economie en overheidsfinanciën. Ergo: in alle drie jaren is beroep gedaan op art 23 LAft. De verwachting is dat de collectieve sector van Aruba vanaf dienstjaar 2023 aan de norm van +1,0% van het bbp zal voldoen. Het voorlopige resultaat van 2023 (+4.1%) toont aan dat Aruba ruim aan deze begrotingsnorm heeft voldaan. Eind tweede kwartaal van 2024 bedraagt het voorlopige financieringssaldo van de collectieve sector +4,0 van het bbp. Daarmee wordt de MRJ 2021-2025 (+0,4%) en begrotingsnorm (+1,0%) ruim overtroffen. De overschot ter waarde van AWG 296,7 miljoen komt met name door de positieve resultaten bij het Land, SVB, AZV en ATA in de eerste zes maanden van 2024.

Tabel 5.2: Schuldquote collectieve sector 2024

bedragen x Afl. 1.000.000

Collectieve Sector	2024 K1	2024 K2
Totaal leningen	5.221,6	5.225,6
Totaal kortlopende schulden/UFR	259,0	254,5
Totaal schulden	5.480,6	5.480,2
% BBP	74,0%	74,0%
BBP	7.408,0	7.408,0

Bron: Collectieve Sector

Toelichting op tabel 5.2

Op 20 december werden nieuwe normen opgenomen in de LAft (AB 2023 no. 67). De schuldquotenorm schrijft voor dat de schuld van de collectieve sector een verlaging laat zien van ten hoogste 70% van het bbp in 2031 en 50% van het bbp in 2040. In tabel 5.2 wordt de geconsolideerde schuldpositie van de algehele collectieve sector (=Land Aruba, AZV⁴, SVB, ATA, Serlimar, SEPB en UA) weergegeven. Aan het eind van het tweede kwartaal van 2024 bedraagt de schuld van de collectieve sector van Aruba Afl. 5,480 miljoen, wat neerkomt op een schuldquote van 74.0%. Daarmee ligt Aruba op koers om de schuldquotenorm van 70% in 2031 en 50% in 2040 te behalen.

⁴ Voor de omvang van de kortlopende overige crediteuren is een benadering gemaakt o.b.v. de jaarrekening 2023 van de AZV.

6. Ontwikkeling personeelsnorm

bedragen x Afl. 1.000

Ontwikkeling Public Wage Bill | 2024

Bruto Binnenlands Product (BBP)¹ Afl. 7.408.000

Personeelslastennorm (maximaal 10%)² Afl. 740.800

Personeelslasten (YTD) Afl. 307.181 **4,15%**

	Q1 2024	Q2 2024	Q3 2024	Q4 2024
Personeelslasten (ruime definitie)³	Afl. 144.342	Afl. 307.181		
Werknemers en gewezen werknemers	Afl. 142.927	Afl. 161.274		
Land Aruba (Payroll 1 en 17)	Afl. 89.404	Afl. 101.165		
VJT-uitkeringsgerechtigden (Payroll 2)	Afl. 4.796	Afl. 5.175		
Dienst Publieke Scholen (Payroll 3)	Afl. 18.043	Afl. 20.352		
Dienst Openbare Werken (Payroll 4)	Afl. 3.587	Afl. 3.816		
Stichting Educacion Profesional Basico (Payroll 6)	Afl. 4.967	Afl. 5.649		
Stichting Protestants Christelijk Onderwijs Aruba (Payroll 7)	Afl. 2.244	Afl. 2.568		
Stichting Voortgezet Onderwijs Aruba (Payroll 8)	Afl. 2.845	Afl. 3.282		
Stichting Katholiek Onderwijs Aruba (Payroll 9)	Afl. 15.985	Afl. 18.001		
Staten van Aruba (Payroll 13)	Afl. 849	Afl. 1.085		
Vaste Colleges van Advies (Payroll 16)	Afl. 206	Afl. 182		
Overbruggingsuitkeringen gewezen ambtsdragers (Payroll)	-	-		
Directe externe inhuur	Afl. 1.415	Afl. 1.565		
Invallers en oproepkrachten (Payrolls 20 en 21)	Afl. 653	Afl. 727		
Dienstverleners (Payroll 23)	Afl. 762	Afl. 838		

¹ Economic Outlook 2024-2025 (DEZHI), april 2024

² Landsverordening Aruba Tijdelijk Financieel Toezicht (opname nieuwe begrotingsnormen)

* bedragen zijn in duizenden (x 1.000)

bron: Payroll Systeem Aruba (PSA)

³ Als kanttekening wordt geplaatst dat bepaalde kosten (nog) niet op kwartaalbasis gerapporteerd kunnen worden, zoals de tegemoetkoming in de ziektekosten bekend als AZV-plus

Toelichting op de ontwikkeling van de Public Wage Bill 2024

De voorbereidingen voor het inzichtelijk maken van de ontwikkeling van de public wage bill hebben, vanwege de complexiteit en omvang hiervan, meer tijd in beslag genomen dan aanvankelijk verwacht. Om die reden was het niet mogelijk om reeds in de eerste uitvoeringsrapportage een overzicht van deze ontwikkeling te presenteren.

In het onderhavige overzicht wordt de realisatie van de personeelslasten over het eerste en tweede kwartaal van 2024 weergegeven, uitgesplitst naar de betrokken payrollbedrijven. De personeelslasten over deze twee kwartalen bedragen gezamenlijk 4,15% van het bruto binnenlands product. Bij extrapolatie van dit percentage voor het volledige jaar, met inachtneming van de indexering van de salarissen vanaf het derde kwartaal van 2024 en de kosten die niet per kwartaal kunnen worden weergegeven, zal het Land voldoen aan de personeelslastennorm zoals vastgelegd in de Landsverordening Aruba tijdelijk financieel toezicht (LAft), laatstelijk gewijzigd.

Ten aanzien van de vereiste structurele beleidsmaatregelen conform artikel 14, tweede lid, onderdeel b, wordt opgemerkt dat het Land voornemens is een commissie in te stellen die voorstellen zal doen voor mechanismen om blijvend te kunnen voldoen aan de personeelslastennorm.

Overige opmerkingen

1. Beperking indienstneming

In het tweede kwartaal van 2024 zijn er in totaal zevenentwintig (27) overheidswerknemers in dienst genomen. In de onderstaande tabel (tabel 2) worden de indienstnemingen nader toegelicht.

Tabel 2: indienstnemingen

Omschrijving	Bezetting
Indienstneming ter vervanging van uitstroom van personeel	16
Nieuwe indienstnemingen	7
Aparte fondsen	4
Totaal:	27

Bron: DRH

2. Aflopende contracten

Het Departamento Recurso Humano (DRH) analyseert elk kwartaal de contracten die van rechtswege zullen verlopen. Naar aanleiding hiervan worden de nodige ministerraadbeslissingen uitgelokt. Aan de hand van de ministerraadbeslissingen zijn in de periode van april tot en met juni 2024 **15** contracten van rechtswege verlopen of opgezegd.

3. Elimineren van automatisme in periodieken en bevordering

Conform de uitvoeringsagenda van het Landspakket is met ingang van 1 januari 2023 het prestatie-managementsysteem geïntroduceerd. Als kanttekening wordt hierbij dat de eerste beoordelingen waarvan gevolgen zijn verbonden, pas in november 2024 zullen plaatsvinden.

4. Verlaging overwerkkosten

Met dit instrument dient gewaarborgd te worden dat de uitbetalingen aan overwerkvergoeding begrensd wordt. Uit de monitoring is echter gebleken dat de realisatie van het uitbetaalde overwerk in het eerste tweede van 2024 met **Afl. 1,1 miljoen** is gestegen ten opzichte van dezelfde periode in 2023.

5. Openstelling VUT-regeling

In het tweede kwartaal van 2024 heeft een (1) overheidswerknemers gebruik gemaakt van de vorige VUT-regeling.

6. Gepensioneerden met limitatief vervulling vacature

Gedurende het tweede kwartaal van 2024 hebben geen ambtenaren de pensioengerechtigde leeftijd bereikt.

7. Uitstroom overige redenen bevorderen

In het tweede kwartaal hebben er negentien (19) overheidswerknemers wegens overige redenen de overheidsdienst verlaten. Hieronder volgt een overzicht van de uitstroom wegens overige redenen.

Tabel 3: uitstroom overige redenen

Omschrijving uitstroom	Bezetting
Ontslag op eigen verzoek	14
Overlijden	1
Disciplinair ontslag	1
Overige redenen	3
Totaal:	19

Bron: PSA

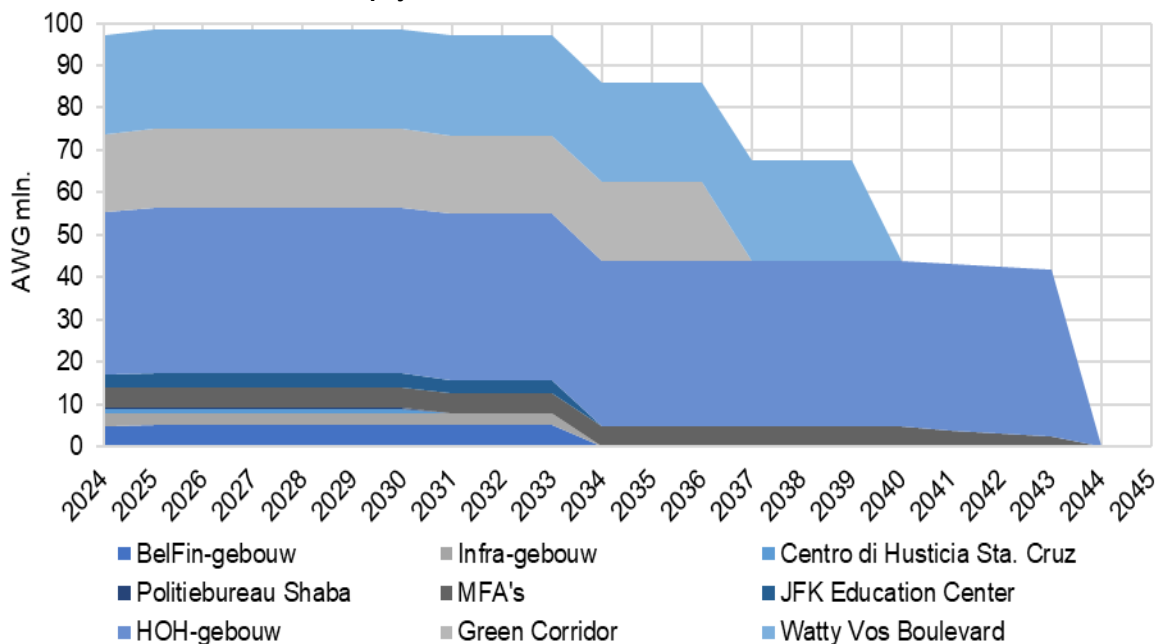
7. Publiek-Private Samenwerkingen (PPP)

Dit hoofdstuk van de uitvoeringsrapportage biedt inzicht in de realisatie van de begrote bedragen aan PPS en in de mogelijke ontwikkelingen van invloed daarop. Daarnaast dient ook vermeld te worden, dat dit hoofdstuk een bijdrage levert aan de navolging van de aanbeveling van de Algemene Rekenkamer om de informatievoorziening inzake PPS te verbeteren door onder andere een nauwere samenwerking tussen de overheidsdiensten te verwezenlijken, welke resulteert in de inhoud van het onderhavige onderdeel van deze rapportage.

Voorraad en doorlooptijd

Het Land kent in totaal een aantal van negen PPS'en welke te verdelen zijn in DBFM(O) en non-DBFM(O) overeenkomsten. DBFM(O)-overeenkomsten houden in dat de private partner verantwoordelijk is voor alle fases van de overheidsopdracht. In het geval van een DBFM(O)-overeenkomst is de private partner verantwoordelijk voor het ontwerp, de bouw, de financiering en het onderhoud van het aangegeven project. Onder dit type overeenkomsten vallen projecten als de Green Corridor en de Watty Vos Boulevard. Daarentegen non-DBFM(O)-overeenkomsten betreffen PPS-overeenkomsten waar de private partner verantwoordelijk is voor één of meerdere fases van de opdracht, maar niet voor alle fases. Projecten als het BelFin-gebouw en het JFK Education Center⁵ zijn als een non-DBFM(O)-overeenkomst te bestempelen. De totale voorraad van het Land (inclusief doorlooptijd) aan PPS is weergegeven in grafiek 6.1.

Grafiek 6.1: Voorraad en doorlooptijd PPS

Noot: In de bovenstaande grafiek wordt in de meerjarige projecties geen rekening gehouden met eventuele inflatoire effecten.

6.2 Realisatie kosten PPS

Het totaal begroot bedrag aan PPS in 2024 bedraagt Afl. 97,1 miljoen, waarvan Afl. 17,1 miljoen aan huisvesting en dienstverlening en Afl. 80,0 miljoen aan zorg en infrastructuur. Tabel 7.1 geeft de realisatie van het begrote bedrag aan PPS weer. Tot en met de maand juni 2024 bedragen de totale betalingen aan PPS Afl. 47,2 miljoen. Dit is gelijk aan een totale begrotingsrealisatie van 48,6% in het tweede kwartaal van 2024. De begrotingsuitputting van huisvesting en dienstverlening

⁵ De duur van de huurovereenkomst van de JFK Education Center is 5 jaar. De aanname is gemaakt dat de huisvesting van overheidsdiensten in het JFK Education Center meer dan 5 jaar zal duren door eventuele verlenging(en) van het huurcontract. Einddatum is gelijkgesteld aan de einddatum van het BelFin-gebouw.

(44,7%), het HOH-gebouw (48,4%), de Green Corridor (50,0%) en de Watty Vos Boulevard (50,7%) volgen het trendmatig betalingspatroon.

Tabel 6.2 Realisatie betalingen PPS

(in Afl. 1000)

Publiek-Private Samenwerkingen	t/m 30 juni 2024	t/m 30 juni 2023	Begroot 2024	% Begrotings- uitputting
Huisvesting en dienstverlening	7.649	7.649	17.109	44,7%
<i>BelFin-gebouw</i>	2.424	2.424	4.940	49,1%
<i>Infra-gebouw</i>	1.409	1.409	2.829	49,8%
<i>Centro di Husticia Sta. Cruz</i>	496	496	993	50,0%
<i>Politiebureau Shaba</i>	256	256	512	50,0%
<i>MFA Noord/Paradera/Savaneta/Sta. Cruz/San Nicolas</i>	1.449	1.449	4.635	31,3%
<i>JFK Education Center</i>	1.614	1.614	3.200	50,4%
Zorg en infrastructuur	39.542	39.476	79.997	49,4%
<i>HOH-gebouw</i>	18.516	18.516	38.291	48,4%
<i>Green Corridor</i>	9.121	9.117	18.236	50,0%
<i>Watty Vos Boulevard</i>	11.906	11.843	23.470	50,7%
Totaal	47.191	47.125	97.106	48,6%

Bron: Directie Financien en DOW

7.3 Recente ontwikkelingen Green Corridor en Watty Vos Boulevard

De beleidsmatige toelichting op de PPS- projecten Green Corridor en Watty Vos Boulevard vloeit voort uit de halfjaarlijkse rapportage aan de Staten. Tijdens het opstellen van deze uitvoeringsrapportage is de beleidsmatige toelichting over het eerste helft van 2024 niet ontvangen. Deze toelichting op de Green Corridor en Watty Vos Boulevard zal in de volgende editie van de uitvoeringsrapportage volgen.

7. Financieel beheer

In afstemming met het College Aruba Financieel Toezicht is in een recent verleden besloten de opzet van dit hoofdstuk volledig toe te spitsen op de stand van zaken rond de nulmetingen over de onderwerpen die te maken hebben met de controleerbaarheid van de jaarrekening. Deze opzet heeft te maken met de behoeftes van diverse partijen rondom het thema financieel beheer, maar ook met de zeer beperkte capaciteit op het gebied van zowel financieel beheer in meer brede zin, maar ook meer specifiek rond de auditfunctie bij het Land. Vooral met de nulmetingen wordt gezocht naar manieren waarop de procesinrichtingen op zodanige wijze opgezet kunnen worden zodat dit zowel de auditfunctie als dat de dagelijkse praktijk het zo makkelijk mogelijk maakt. Men kan immers niet van het apparaat verwachten dat deze in staat zal zijn om op eigen kracht complexe processen uit te voeren terwijl men maar beperkt toegang heeft tot gekwalificeerd personeel. Dit dus een uitdaging, naast de audit op dergelijke complexe processen. Met de resultaten van de nulmetingen onder de arm zal dan op basis van de volgende beginselen verbeteringen worden bewerkstelligd

- Versimpeling procesinrichting
- Standaardisatie zowel binnen als tussen processen
- Automatisering waar mogelijk en opportuun als eindpunt

Dit is dus tot recentelijk de opzet geweest. De werkelijkheid sinds de invoering van het Landspakket is evenwel dat, naast de controleerbaarheid van de jaarrekening, als onderdeel van thema A financieel beheer een aantal aanvullende activiteiten zijn toegevoegd aan dit geheel. Gezien de net genoemde capaciteitsbeperkingen heeft dit in de praktijk onder andere geleid tot twee gebeurtenissen:

1. De periodieke rapportages zijn onder druk komen te staan door de verhoging van het aantal rapportageproducten en -momenten. Het gaat hierbij allereerst om de invoering van een maandrapportage naar de financiële toezichthouder, maar ook om periodieke voortgangsrapportages rond de uitvoeringsagenda (per kwartaal) en de diverse overlegmomenten die hier omheen plaatsvinden.
2. De voortgang van de nulmetingenimplementatie heeft ook achterstand opgelopen.

Aan de meer positieve kant heeft dit wel betekent dat, gezien de gekozen aanpak bij het Landspakket uitgaat van het kunnen voldoen aan structurele randvoorwaarden om uiteindelijk tot goede resultaten te komen, waaronder ook de controleerbaarheid van de jaarrekeningen, er toch nog het een en ander tot stand is kunnen komen. Hieronder volgt een uiteenzetting van de voortgangspunten die betrekking hebben op het tweede kwartaal van 2024.

Aanbestedingsregels Land

In 2019 is door de Staten een Landsverordening aangenomen welke strekte tot het nader regelen van de aanbestedingen van het Land. Dit komt in de plaats van de huidige, beperkte bepalingen hieromtrent die opgenomen zijn in de Comptabiliteitsverordening. De invoering hiervan dient te geschieden via een Landsbesluit nadat aanvullende regels zouden zijn opgesteld. De opstelling hiervan liet op zich wachten, maar intussen is als onderdeel van het Landspakket deze aanvullende regels in concept opgesteld. Bij het opstellen hiervan is gebleken dat een aantal aanpassingen aan de Landsverordening moeten plaatsvinden. Hieraan is ook gewerkt tijdens deze periode. In het tweede kwartaal is door de Raad van Advies over de concepten, zowel het Landsbesluit als de wijziging van de Landsverordening advies uitgebracht.

Verslaggevingsstelsel

Om te komen tot een goedkeurende accountantsverklaring is een formeel vastgesteld verslaggevingsstelsel nodig. Tot nu toe is dit altijd een gemis geweest bij het Land. Een conceptstelsel is recentelijk opgesteld welke nu uitgewerkt is en op basis waarvan een zogenaamde impactanalyse heeft plaatsgevonden en naar aanleiding hiervan is in het tweede kwartaal 2024 het implementatieplan opgesteld.

Regeling Materieel Beheer

Goed financieel beheer behelst ook hoe men omgaat met de eigendommen van het Land. Dit betreft de regels rond de aanschaf, beheer en afstoten van deze eigendommen. De huidige regelgeving hieromtrent is niet adequaat. Hierdoor is in het kader van het Landspakket een concept-regeling materieel beheer opgesteld door Directie Financiën. Een impactanalyse heeft plaatsgevonden en er is een implementatieplan opgesteld. Aan gevolg hiervan wordt de conceptregeling aangepast en zal in het vierde kwartaal worden aangeboden om vastgesteld te worden.

Invoering “Three lines-model” bij financiële werkprocessen t.b.v. de interne beheersing

Als onderdeel van het verbeterplan financieel beheer is reeds eerder door het Bestuur ingestemd met het invoeren van het zogenaamde “three lines”- sturingsmodel als leidraad voor de inrichting van de werkprocessen in de financiële functie. Dit omwille van de interne beheersing en met als doel het mogelijk maken van het certificeren door de externe accountant van de financiële verantwoording van het Land. Het onderzoek naar de inrichting van dit model bij het Land is afgerond en de aanbesteding voor de implementatie is in gang gezet.

Implementatie verbeterplan subsidies

In een eerder stadium is al onderzoek in het kader van het Landspakket uitgevoerd naar de optimalisatiemogelijkheden rond de uitvoering van het subsidieproces. Als gevolg hiervan wordt ondersteuning aangetrokken ten behoeve van de inhaalslag rond de eindafrekeningen van subsidies. In het tweede kwartaal is de aanbesteding hiervoor afgerond.

Nulmetingen

Een aantal nulmetingen die betrekking hebben op processen naar de controleerbaarheid van de jaarverantwoordingen worden betrokken bij de invoering van het “three lines” sturingsmodel. In het tweede kwartaal zijn geen nieuwe nulmetingresultaten opgeleverd. Wel loopt er momenteel een nulmeting bij DIMP.

Voortgang inhaal achterstanden rapportageproducten

Zoals enige tijd al bekend is, kampt het Land met een forse achterstand als het gaat om de oplevering van jaarrekeningen. Deze achterstand heeft, zij het incidenteel, ook haar weerslag weten te vinden op de kwartaalrapportages en dus dit product, welke ook vertraging loopt. De redenen zijn al diverse keren genoemd, maar zullen hier ook herhaald worden. Het komt neer op een verhoogde rapportagedruk bij afgenomen capaciteit. Dit bij de zowel de administratie, waar de gegevens vandaan komen, als degenen die meer direct betrokken zijn bij de opstelling van de rapportages. Inmiddels is de jaarrekening 2019 opgesteld en ligt ter beoordeling voor bij de Algemene Rekenkamer Aruba. De jaarrekening 2020 zal naar verwachting medio november 2024 aan de Algemene Rekenkamer Aruba worden aangeboden. De inhaaloperatie jaarrekeningen zal afgerond te zijn in de loop van 2025 terwijl de achterstand in kwartaalrapportages in het vierde kwartaal 2024 ingehaald zijn. Zoals in de vorige rapportage werd aangegeven heeft de Ministerraad ingestemd met de voorstelde capaciteitsuitbreiding bij Directie Financiën evenals bij de Centrale Accountantsdienst. Dit betekent dat in de hierna komende tijd de verwachting is dat de beschikbare capaciteit gaandeweg zal kunnen toenemen.

BIJLAGE I

Het toekomstbestendig houden van het Algemeen Fonds Ziektekosten (het Fonds) en de voorbereiding voor de toekomstige stijgende zorgkosten in de komende jaren zijn altijd een prioriteit geweest. In dat kader is in 2019 aan PWC Nederland gevraagd een zorgkosten onderzoek uit te voeren voor Aruba. Dit heeft geresulteerd in het rapport 'Doorlichting kostenontwikkeling AZV'. De Covid-19 uitbraak versterkte de noodzaak om te komen tot het toekomstbestendig houden van het Fonds. Om deze crisis het hoofd te kunnen bieden heeft het Land Aruba met Nederland afspraken gemaakt voor het ontvangen van financiële steun. Deze steun werd door Nederland verbonden aan voorwaarden, ook op het gebied van de gezondheidszorg zijn er voorwaarden gesteld, namelijk een jaarlijkse besparingen bij de AZV van Afl. 60 miljoen.

Om aan deze voorwaarden te kunnen voldoen heeft het Uitvoeringsorgaan AZV instrumenten voorgesteld aan de Minister van Toerisme en Volksgezondheid, het zogenaamd 5-wave model. De afgelopen 4 jaar is echter gebleken dat het inzetten van instrumenten op deze wijze niet houdbaar is, onrust veroorzaakt en de toegankelijkheid en kwaliteit van de zorg aan kan tasten. In oktober 2022 is deze zorg geuit aan de regering en aan het College Aruba financieel toezicht (CAft), waarbij het Uitvoeringsorgaan AZV een voorstel heeft gedaan om de bezuinigingsopdracht om te buigen naar een Meerjaren Financieel Kader (MFK).

Het MFK is onderdeel van het zorgakkoord en partijen hebben ingestemd met het werken op deze wijze. Het prognosemodel en MFK is in samenspraak met het TWO opgenomen in de uitvoeringsagenda en gedurende 2023 is het prognosemodel en het MFK verder uitgewerkt en gepresenteerd aan alle partijen waaronder, de Ministerraad, het Parlement, de zorgsector, werkgevers en werknemersorganisaties, College CAft en de Staatsecretaris.

Het Uitvoeringsorgaan AZV is ervan overtuigd dat middels het omzetten van de bezuinigingsopdracht naar het MFK de continuïteit kan worden gegarandeerd op een wijze die rust en stabiliteit brengt.

Met het MFK beoogt het Uitvoeringsorgaan AZV:

- Duidelijkheid te geven over financiële ruimte;
- Rust te brengen in de relatie met het lokale zorgveld en met Nederland;
- De groei van de zorguitgaven te beheersen (de ruimte voor groei moet gecreëerd worden door doelmatig werken binnen de sector).

Vanaf 2023/2024 werkt het UO AZV conform de beleidsregels en uitgavenplafonds zoals vastgelegd in het MFK waarbij effecten van eerdere maatregelen niet meer individueel worden bijgehouden, maar gekeken wordt wat de mogelijkheden zijn binnen de beschikbare ruimte middels waarbij gebruik wordt gemaakt van het kostenbeheersmodel.

Beleidskader

In het Financieel economisch memorandum (FEM) ⁶ voor de periode 2022 t/m 2032 is vastgelegd dat de kosten van het AZV fonds jaarlijks lager moeten zijn dan 8% BBP. Daarnaast mag er gedurende de gehele periode geen landsbijdrage noodzakelijk zijn. De 8% bbp norm is tot stand gekomen op basis van historische cijfers.

Meerjaren financieel kader

Het MFK bestaat uit de volgende onderdelen:

- Een projectiemodel dat inzicht geeft in toekomstige ontwikkelingen van de inkomsten en kosten van het Fonds;
- Beleidsregels volgens welke de uitgavenplafonds en de reserve zullen worden beheerd;
- Uitgavenplafonds waarin de minimale groei van de kosten van het Fonds wordt vastgesteld.

Het doel van het MFK is de groei van de kosten te beheersen en daarmee het fonds toekomstbestendig te houden.

⁶ Concept Financieel economisch memorandum (FEM) voor de periode 2022 tot en met 2032.

Het model

Het model is opgezet als een kostenbeheersingsmodel waarmee tijdig gesignaleerd kan worden. Het model is ontworpen om bij zo actueel mogelijke uitgangspunten de ruimte te beoordelen die er is om kostenstijgingen naar de toekomst toe op te vangen en zo die ruimte er niet meer is tijdig maatregelen te kunnen nemen met als doel om de kostenontwikkelingen te beheersen.

Er is sprake van een macro projectie op basis van microdata. Het projectie model bevat de modules Verzekerden, Kosten en Inkomsten. Het model projecteert zorgkosten op basis van een exogene set uitgangspunten zoals de demografische ontwikkeling, migratie en de daarmee gepaard gaande ontwikkeling van de bevolkingssamenstelling en aannames ten aanzien van inflatie en technologische ontwikkelingen.

In het model worden tevens de opbrengsten geprojecteerd. De zorgkosten en de opbrengsten worden bij elkaar gebracht resulterend in een saldo, waarbij een positief saldo bijdraagt tot het opbouwen van reserves en een negatief saldo gefinancierd wordt uit de reserves dan wel landsbijdrage zodra er geen reserves meer zouden zijn. Bij de uitgangspunten aan de opbrengstkant is de groei van de economie een belangrijk uitgangspunt.

Waar gegevens en aannames elders voorhanden zijn is aansluiting daarbij gezocht, denk aan CBS, Directie Economische Zaken, Handel en Industrie (DEHZI) en de Directie Financiën. Voor aannames waarvoor geen gegevens voorhanden zijn, zijn de gehanteerde veronderstellingen en methodologie expliciet gemaakt.

Beleidsregels:

De beleidsregels omvatten zowel de kosten - als de inkomstenkant. De beleidsregels gaan uit van een scheiding van kosten en inkomsten. Tot de kosten worden de zorg - en beheers kosten van het AZV fonds gerekend. Tot de inkomstenkant worden de AZV premies en BAZV inkomsten gerekend.

Er zijn algemene beleidsregels, beleidsregels t.b.v. het uitgavenplafonds en beleidsregels voor de vorming van de reserve. Deze beleidsregels vastgelegd in een inter-institutioneel akkoord dat is voorgelegd aan de minister van Toerisme en Volksgezondheid (Min TV) en de minister van Financiën (Min Fin), op termijn kunnen deze beleidsregels worden opgenomen in de Landsverordening AZV.

Uitgavenplafonds

De vaststelling van de uitgavenplafonds geschiedt conform de UO AZV begrotingsprocedure.

- Uitgavenplafond groei **2024** is maximaal **6%** (uitzondering)
- Uitgavenplafond groei **2025** is minimaal **2.5%** maximaal **4%**
- Uitgavenplafond groei **2026** is minimaal **2.5%** maximaal **4%**

Zorginhoudelijk kader

Onder leiding van de Minister van Volksgezondheid is in 2023 een historisch zorgakkoord⁷ geformaliseerd tussen de belangrijkste zorgpartners op Aruba. In dit akkoord zijn de gebieden in de zorg geïdentificeerd welke met prioriteit de komende jaren dienen te worden aangepakt om de gezondheidszorg op Aruba te verbeteren en betaalbaar te houden voor huidige en toekomstige generaties. Tevens zal hiermee het zorgveld en het Uitvoeringsorgaan zich kunnen voorbereiden teneinde de toegang tot kwalitatieve, doelmatige en betaalbare zorg te garanderen in het licht van de zorgvraag tot 2030. Het MFK is onderdeel van het zorgakkoord en partijen hebben ingestemd met het werken conform deze wijze.

Voor het toewijzen van de financiële ruimte aan de zorgstromen wordt gebruik gemaakt van het zorgakkoord waarin is overeengekomen met de zorgsector en het ministerie van Toerisme en Volksgezondheid op welke onderdelen de focus zal liggen en er de komende jaren investeringen nodig zijn.

² Convenant Zorgakkoord, duurzame inrichting gezondheidszorg op Aruba d.d. 6 juli 2023.

BIJLAGE II

Resultaat exploitatie en kapitaaldienst per ministerie

In AWG. 1000	Totaal	Min 0	Min 2	Min 3	Min 5	Min 6	Min 7 O&S	Min 8	Min 9	FIC
Middelen		AZIOIRO	TINO	ECDO	T&V	AEI		J&S		
Directe belasting	291,283	-	-	-	-	-	-	-	-	291,283
Indirecte belastingen	406,393	9	-	-	-	-	-	-	-	406,383
Retributies, leges & rechten	13,108	3,898	631	759	3,039	4,417	(0)	363	-	-
Rechten, boeten & overig	32,834	1,501	2,405	6,459	7,370	199	91	5,881	-	8,926
Rente	606	-	-	-	-	-	-	-	-	606
Niet-Belastingopbrengsten	93,051	35,992	-	-	8,560	-	-	-	-	48,499
Landsbedrijven en fondsen	1,291	1,291	-	-	-	-	-	-	-	0
Overige ontvangsten	46,519	7	7	7	7	7	7	7	7	46,468
Totaal	885,086	42,699	3,043	7,226	18,977	4,624	99	6,252	802,166	

In AWG. 1000	Totaal	Min 0	Min 2	Min 3	Min 5	Min 6	Min 7 O&S	Min 8	Min 9	FIC
Kosten		AZIOIRO	TINO	ECDO	T&V	AEI		J&S		
Personeel	236,972	32,478	9,430	6,460	9,407	9,726	51,008	87,394	-	31,070
Goederen & Diensten	95,758	14,661	16,938	2,627	2,660	3,446	16,185	27,461	-	11,781
Rente	124,319	-	-	-	-	-	-	-	-	124,319
Subsidies	113,980	-	19,235	-	2,787	-	78,257	12,306	-	1,394
Overdrachten	84,450	1,594	-	974	-	-	28	31,283	-	50,571
Bijdragen & Afschrijvingen	89,195	57,508	538	120	21,497	719	2,205	2,503	-	4,104
Totaal	744,674	106,240	46,141	10,181	36,352	13,891	147,684	160,947	223,239	

Exploitatiesaldo	140,411	(63,541)	(43,097)	(2,955)	(17,375)	(9,268)	(147,585)	(154,695)	578,927	
-------------------------	----------------	-----------------	-----------------	----------------	-----------------	----------------	------------------	------------------	----------------	--

In AWG. 1000	Totaal	Min 0	Min 2	Min 3	Min 5	Min 6	Min 7 O&S	Min 8	Min 9	FIC
Financieringsmiddelen		AZIOIRO	TINO	ECDO	T&V	AEI		J&S		
Verkoop kapitaalgoederen	1,996	1,996	-	-	-	-	-	-	-	-
Verkoop grond & overig	124	124	-	-	-	-	-	-	-	-
Lokale kredietaflossing	2,297	-	-	-	-	-	-	-	-	2,297
Bijdrage kostenbegroting	17,036	-	-	-	-	-	-	-	-	17,036
Totaal	21,453	2,120	-	-	-	-	-	-	-	19,332

In AWG. 1000	Totaal	Min 0	Min 2	Min 3	Min 5	Min 6	Min 7 O&S	Min 8	Min 9	FIC
Kapitaaluitgaven		AZIOIRO	TINO	ECDO	T&V	AEI		J&S		
Onroerende goederen	1,090	-	1,090	-	-	-	-	-	-	-
Infrastructurele werken	(658)	-	(658)	-	-	-	-	-	-	-
Roerende goederen	2,127	-	-	-	-	-	-	2,127	-	-
Overheidsprojecten	1,217	-	(250)	79	-	325	499	500	-	64
Lokale vermogensoverdracht	2,550	-	-	2,550	-	-	-	-	-	-
Lokale kredietverlening	2,896	-	-	-	-	-	-	-	-	2,896
Totaal	9,222	-	182	2,629	-	325	499	2,627	2,960	

Kapitaalsaldo	12,231	2,120	(182)	(2,629)	-	(325)	(499)	(2,627)	16,373	
----------------------	---------------	--------------	--------------	----------------	----------	--------------	--------------	----------------	---------------	--

In AWG. 1000	Totaal	Min 0	Min 2	Min 3	Min 5	Min 6	Min 7 O&S	Min 8	Min 9	FIC
		AZIOIRO	TINO	ECDO	T&V	AEI		J&S		
Financiering LV & VV	267,500	-	-	-	-	-	-	-	-	267,500
Totaal	267,500	-	-	-	-	-	-	-	-	267,500

In AWG. 1000	Totaal	Min 0	Min 2	Min 3	Min 5	Min 6	Min 7 O&S	Min 8	Min 9	FIC
		AZIOIRO	TINO	ECDO	T&V	AEI		J&S		
Aflossing LV & VV	399,673	-	-	-	-	-	-	-	-	399,673
Totaal	399,673	-	-	-	-	-	-	-	-	399,673

Bron: Directie Financiën

BIJLAGE III

Tabel I: Realisatie exploitatierekening 2024 per ministerie

(In AWG. 1000)	Realisatie k2-2024	Begroting 2024
Ministerie 0 AZIOIRO		
Personeel	14,661	33,750
Goederen & Diensten	32,478	67,822
Overdrachten	1,594	4,017
Bijdragen & Afschrijvingen	57,508	124,963
Totaal Kosten	106,240	230,551
Indirecte belastingen	9	15
Retributies, leges & rechten	3,898	7,559
Rechten, boeten & overig	1,501	2,840
Niet-Belastingopbrengsten	35,992	43,042
Landsbedrijven en fondsen	1,291	4,848
Overige ontvangsten	7	24
Totaal Middelen	42,699	58,329
Totaal Ministerie 0 AZIOIRO	(63,541)	(172,223)
Ministerie 2 TINO		
Personeel	9,430	19,176
Goederen & Diensten	16,938	31,937
Subsidies	19,235	41,015
Overdrachten	-	22
Bijdragen & Afschrijvingen	538	1,147
Totaal Kosten	46,141	93,296
Retributies, leges & rechten	631	1,175
Rechten, boeten & overig	2,405	4,804
Overige ontvangsten	7	12
Totaal Middelen	3,043	5,991
Totaal ministerie 2 TINO	(43,097)	(87,305)
Ministerie 3 ECDO		
Personeel	6,460	13,727
Goederen & Diensten	2,627	6,973
Subsidies	-	115
Overdrachten	974	2,451
Bijdragen & Afschrijvingen	120	513
Totaal Kosten	10,181	23,779
Retributies, leges & rechten	759	1,475
Rechten, boeten & overig	6,459	12,512
Niet-Belastingopbrengsten	-	3,100
Overige ontvangsten	7	15
Totaal Middelen	7,226	17,102
Totaal Ministerie 3 ECDO	(2,955)	(6,677)

(In AWG. 1000)	Realisatie k2-2024	Begroting 2024
Ministerie 5 T&V		
Personeel	9,407	20,994
Goederen & Diensten	2,660	14,007
Subsidies	2,787	5,859
Overdrachten	-	222
Bijdragen & Afschrijvingen	21,497	43,599
Totaal Kosten	36,352	84,682
Retributies, leges & rechten	3,039	5,418
Rechten, boeten & overig	7,370	6,300
Niet-Belastingopbrengsten	8,560	42,800
Overige ontvangsten	7	15
Totaal Middelen	18,977	54,533
Totaal Ministerie 5 T&V	(17,375)	(30,149)
Ministerie 6 AEI		
Personeel	9,726	20,034
Goederen & Diensten	3,446	7,021
Bijdragen & Afschrijvingen	719	1,469
Totaal Kosten	13,891	28,524
Retributies, leges & rechten	4,417	6,000
Rechten, boeten & overig	199	315
Niet-Belastingopbrengsten	-	15,000
Overige ontvangsten	7	15
Totaal Middelen	4,624	21,330
Totaal Ministerie 6 AEI	(9,268)	(7,194)
Ministerie 7 O&S		
Personeel	51,008	104,052
Goederen & Diensten	16,185	28,716
Subsidies	78,257	164,846
Overdrachten	28	431
Bijdragen & Afschrijvingen	2,205	4,472
Totaal Kosten	147,684	302,517
Retributies, leges & rechten	(0)	115
Rechten, boeten & overig	91	225
Niet-Belastingopbrengsten	-	713
Overige ontvangsten	7	15
Totaal Middelen	99	1,068
Totaal Ministerie 7 O&S	(147,585)	(301,449)

(In AWG. 1000)	Realisatie k2-2024	Begroting 2024
Ministerie 8 J&S		
Personeel	87,394	169,852
Goederen & Diensten	27,461	60,248
Subsidies	12,306	26,913
Overdrachten	31,283	56,661
Bijdragen & Afschrijvingen	2,503	10,034
Totaal Kosten	160,947	323,708
Retributies, leges & rechten	363	1,112
Rechten, boeten & overig	5,881	6,470
Overige ontvangsten	7	13
Totaal Middelen	6,252	7,595
Totaal Ministerie 8 J&S	(154,695)	(316,113)
Ministerie 9 FIC		
Personeel	31,070	68,026
Goederen & Diensten	11,781	38,465
Rente LV & VV	124,319	306,262
Subsidies	1,394	6,889
Overdrachten	50,571	115,582
Bijdragen & Afschrijvingen	4,104	5,905
Totaal Kosten	223,239	541,128
Directe belasting	291,283	636,300
Indirecte belastingen	406,383	806,010
Retributies, leges & rechten	-	1
Rechten, boeten & overig	8,926	13,000
Rente	606	312
Niet-Belastingopbrengsten	48,499	108,930
Landsbedrijven en fondsen	0	-
Overige ontvangsten	46,468	68,015
Totaal Middelen	802,166	1,632,567
Totaal Ministie 9 FIC	578,927	1,091,439
Totaal Kosten Land Aruba	744,674	1,628,185
Totaal Middelen Land Aruba	885,086	1,798,515
Totaal Land Aruba	140,411	170,330

Bron: Directie Financiën

BIJLAGE IV

Definities

SOFR. Secured Overnight Financing Rate staat voor de rente welke banken elkaar in rekening brengen voor kortlopend krediet. Deze dagelijks genoteerde rentepercentages worden internationaal gebruikt als referentierente voor de berekening van rentepercentages op bankleningen met flexibele rente. SOFR heeft het eerder gebruikte Libor (London Interbank Offered Rate) als referentierente vervangen.

Leningen en schulden. Bij de schulden wordt onderscheid gemaakt tussen de formele leningen op de kapitaalmarkt en de financieringen op de geldmarkt, ofwel de kortlopende schulden, werkkapitaal (doorgaans Unmet Financing Requirement of UFR genoemd) en de latente schulden.

Leningen, classificatie. De leningen zijn ingedeeld overeenkomstig de comptabele richtlijnen zodat ook de aansluiting met 's Lands begrotingen en jaarrekeningen mogelijk is. Hierbij geldt dat de plaats waar een lening is uitgegeven bepalend is voor de classificatie van een lening als zijnde een binnen- of een buitenlandse verplichting. De vestigingsplaats van de schuldeiser speelt daarbij geen rol.

Leningen, lease. Betalingen uit hoofde van de (lease-)overeenkomst tussen Land Aruba en Beehive N.V. worden zowel in de begrotingen als de jaarrekeningen als huurkosten verantwoord. Omwille van de aansluiting met de schuldstatistieken van de Centrale Bank van Aruba worden de aan voornoemd overeenkomst verbonden kosten in dit verslag als leningen verantwoord. Formeel zijn er echter geen rentelasten noch Aflossingen afgesproken.

Liquiditeitsplanning. De liquiditeitsplanning (LQP) is een vertaling van de begroting naar projecties op maandbasis. Die projecties worden maandelijks bijgesteld als gevolg van realisaties. Het totaal bedrag voor een gegeven line-item op de LQP zal gelijk zijn aan het bedrag dat er daarvoor op de begroting is opgenomen. Wanneer de realisatie in een gegeven maand afwijkt van een geprojecteerd bedrag dan wordt dat verschil evenredig gecorrigeerd en verspreid over de komende maanden. Alleen bij waarneming van een structurele afwijking wordt het begrote bedrag losgelaten. Alle in de LQP opgenomen bedragen, inclusief de bedragen over voorgaande periodes, zijn voorlopige cijfers.

Schatkistpromessen en kasgeldleningen. Onder schatkistpromessen zijn schatkistpapier met een looptijd van drie maanden tot maximaal één jaar. Kasgeldleningen hebben een looptijd van maximaal zes maanden. Beide zijn geldmarkt-instrumenten die expliciet bedoeld zijn voor het sturen van werkkapitaal.

Schuldendienst, Aflossingen. Op de tabellen met projecties voor Aflossingen worden alleen de Aflossing vermeld van leningen die op de kapitaalmarkt zijn aangegaan. Niet inbegrepen zijn de financieringsactiviteiten op de geldmarkt w.o. schatkistpapier (promessen en kasgeld) en handelskredieten. Deze kredieten bedoeld voor het sturen van de werkkapitaal en maken geen deel uit van de schuldendienst.

Schuldendienst, rente. Op de tabellen met de gerealiseerde rentelasten worden alle rentelasten vermeld, dus inclusief rente op schatkistpapier.

Minister van Financiën en Cultuur

L.G.Smith Blvd. 76 Oranjestad, Aruba

Tel. (297) 528 4900